

INFORMACIJA O ZAKLJUČIVANJU UGOVORA O DONACIJI SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROJEKTA REKONSTRUKCIJE MOSTA NA RIJECI TARI U CRNOJ GORI UZ PODRŠKU KINE SA PREDLOGOM UGOVORA

Odnosi Crne Gore i Narodne Republike (NR) Kine zasnivaju se na tradicionalnom prijateljstvu. Dvije države ostvaruju kontinuiranu i stabilnu političku saradnju, što je dobra osnova za svestrani i intezivan razvoj bilateralnih odnosa. Crna Gora ostvaruje aktivnu ulogu i u okviru mehanizma saradnje Kine i zemalja Centralne i Istočne Evrope (17+1).

Između Vlade Crne Gore i Vlade NR Kine postoji potpisan Sporazum o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture ("Službeni list CG - Međunarodni ugovori", br. 8/13 i 7/14), kao i Memorandum o razumijevanju između Vlade Crne Gore i Vlade NR Kine o saradnji u okviru inicijative o ekonomskom i pomorskom putu svile 21. vijeka (14.05.2017.).

Na osnovu ispoljenog interesovanja kineske strane o spremnosti za doniranje sredstava za rekonstrukciju mosta na Đurđevića Tari, koji je turistička i arhitektonska atrakcija i koji je građen u periodu od 1938. do 1940. godine, Vlada Crne Gore, uz zahvalnost, prihvata da se pomenuti most rekonstruiše bespovratnim sredstvima Vlade NR Kine. U cilju stvaranja pretpostavki za realizaciju doniranih sredstava za rekonstrukciju mosta na Đurđevića Tari, do sada je zaključeno nekoliko akata, a posljednji koji se zaključuje u cilju stvaranja pretpostavki za početak izvođenja radova na terenu je Ugovor o donaciji sredstava za realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari u Crnoj Gori uz podršku Kine.

Ugovor o donaciji sredstava za realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari u Crnoj Gori uz podršku Kine se zaključuje između Vlade Crne Gore koju zastupaju Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Uprava za saobraćaj, sa jedne strane kao korisnika sredstava, i Vlade NR Kine koju zastupa Agencija za međunarodnu ekonomsku saradnju Ministarstva trgovine NR Kine, sa druge strane kao donatora. Očekivani troškovi Donatora za završetak Projekta iznose 55 miliona RMB (kineski juan CNY), odnosno oko 7,1 miliona eura, preciznije na dan 02.11.2020. godine 7.054.718,97 eura po kursu 1 € = 7,79620 CNY. Manji dio obaveza će biti finansiran iz kapitalnog budžeta Crne Gore za što će se pripadajuće nabavke vršiti u skladu sa važećim propisima o javnim nabavkama. Mjerodavno pravo za realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na Đurđevića Tari jeste pravo Crne Gore, i rekonstrukcija Projekta treba da se realizuje u toku 2020. - 2021. godine, a na način koji će osigurati punu funkcionalnost, bezbjednost i dugotrajnost radova, i na način koji neće remetiti životnu sredinu i priznate kulturne vrijednosti mosta. Datum početka i period izgradnje Projekta utvrđuju se u dopunskoj dokumentaciji koju će strane naknadno potpisati nakon odabira Glavnog izvođača.

Potpisivanjem predmetnog Ugovora o donaciji, Vlada NR Kine će pomoći očuvanje Projekta koji ima poseban značaj u kulturološkom i turističko-promotivnom smislu za Crnu Goru.

U toku pripreme teksta Ugovora ostvarena je komunikacija sa relevantnim institucijama, koje su i dostavile svoja pozitivna mišljenja na tekst Ugovora, iz domena svojih nadležnosti: Uprava za saobraćaj, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za zaštitu kulturnih dobara,

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo finansija, Uprava carina, Poreska uprava. Na kraju je zatraženo i mišljenje Agencije za zaštitu konkurencije koja je i sugerisala određene izmjene koje su i prihvaćene i implementirane u tekstu, nakon čega je zatraženo ponovno izjašnjenje nadležnog ministarstva za oblast poreske i carinske politike – Ministarstva finansija koje se i saglasilo sa teksom Ugovora. Sva dostavljena mišljenja su i priložena.

Na osnovu gore navedenog, predlaže se Vladi Crne Gore da donese sljedeće zaključke:

1. Vlada Crne Gore razmotrila je i usvojila Informaciju o zaključivanju Ugovora o donaciji sredstava za realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari u Crnoj Gori uz podršku Kine;
2. Vlada je prihvatila Predlog ugovora o donaciji sredstava za realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari u Crnoj Gori uz podršku Kine;
3. Ovlašćuje se Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Savo Parača, direktor Uprave za saobraćaj da potpišu Ugovor iz tačke 1. ovih zaključaka;
4. Zadužuje se Uprava za saobraćaj da kvartalno informiše Vladu o statusu realizaciju projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari;
5. Zadužuju se Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Uprava carina, Poreska uprava, Ministarstvo finansija i Ministarstvo unutrašnjih poslova da odrede osobu za praćenje realizacije Projekta u cilju osiguravanja nesmetanog odvijanja svih aktivnosti na realizaciji Projekta i da kontakt podatke dostave Ministarstvu saobraćaja i pomorstva i Upravi za saobraćaj.

**UGOVOR O DONACIJI SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROJEKTA REKONSTRUKCIJE MOSTA NA RIJECI
TARI U CRNOJ GORI UZ PODRŠKU KINE**

Potpisan u Podgorici, dana __. __. ____.

Br: (2019) SHCCWZ Br. 4

Između

Vlade Crne Gore, koju zastupaju Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore i Uprava za saobraćaj Crne Gore

i

Vlade Narodne Republike Kine, koju zastupa Ministarstvo trgovine Narodne Republike Kine - Agencija za međunarodnu ekonomsku saradnju

U skladu sa Sporazumom o realizaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine od 26. oktobra 2018. godine, Vlada Narodne Republike Kine saglasna je da pomogne Vladi Crne Gore u implementaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari u Crnoj Gori (u daljem tekstu: "**Projekat**"). Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Uprava za saobraćaj Crne Gore (u daljem tekstu: "**Crnogorska strana**") i Agencija za međunarodnu ekonomsku saradnju Ministarstva trgovine Narodne Republike Kine (u daljem tekstu: "**Kineska strana**") postigli su konsenzus o realizaciji Projekta i potpisuju Ugovor pod uslovima navedenim u nastavku:

Član 1 Osnov za zaključivanje Ugovora

Osnov za zaključivanje Ugovora o donaciji sredstava za realizaciju Projekta predstavljaju sljedeća dokumenta:

- 1.1 Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o unapređenju saradnje u izgradnji infrastrukture od 24. jula 2011. godine, sa izmjenama i dopunama ovog Sporazuma od 14. februara 2014 . godine;
- 1.2 Sporazum o privredno-tehničkoj saradnji između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine od 13. maja 2017. godine i 8. maja 2018. godine;
- 1.3 Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o realizaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari od 26. oktobra 2018. godine;
- 1.4 Zapisnik o Studiji izvodljivosti za projekt rekonstrukcije mosta na rijeci Tari, potpisan 20. decembra 2017. godine između ugovornih strana.

Član 2 Organi nadležni za realizaciju

2.1 Crnogorska strana

2.1.1 Ovlašćeni od strane Vlade Crne Gore, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore i Uprava za saobraćaj Crne Gore ispunjavaće obaveze Vlade Crne Gore utvrđene u Sporazumu između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o realizaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari od 26. oktobra 2018. godine, i pomoći Kineskoj strani u implementaciji Projekta.

Podaci kontakt osobe Crnogorske strane su sljedeći:

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore:

Kontakt osoba: Mirsad Ibrahimović
Adresa: Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Crna Gora
E-pošta: mirsad.ibrahimovic@msp.gov.me; kabinet@msp.gov.me
Tel: +382 20 234 179
Faks: +382 20 234 331

Uprava za saobraćaj Crne Gore:

Kontakt osoba: Savo Parača
Adresa: Ul. IV proleterske 19, 81000 Podgorica, Crna Gora
E-mail: upravazasaobracaj@uzs.gov.me
Tel: +382 20 655 095
Faks: +382 20 655 359

2.2 Kineska strana

2.2.1 Vlada Narodne Republike Kine imenovala je Agenciju za međunarodnu ekonomsku saradnju (AIECO) Ministarstva trgovine Narodne Republike Kine kao Izvršnu agenciju odgovornu za implementaciju obaveza Kineske strane kako je predviđeno Sporazumom između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o realizaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari od 26. oktobra 2018. godine, koja je isključivo odgovorna za organizaciju implementacije, upravljanje i koordinaciju Projekta.

Kontakt podaci Kineske strane:

Agencija za međunarodnu ekonomsku saradnju (AIECO)

Ministarstva trgovine Narodne Republike Kine

Kontakt osoba: DU KUN,
Adresa: Floor 10, Block C Guohai Building, 17 Fuxing Road, Haidian District, Peking, Kina
E-pošta: yfo@aieco.org
Tel: (8610) 68108064
Faks: (8610) 68108110

2.2.2 Konzorcijum kineske željeznice Eryuan Engineering Group Co. Ltd i CREEC (Chengdu) Consulting and Supervision Co. Ltd. (u daljem tekstu: "**CREEC**") odgovoran je za istraživanja vezana za implementaciju Projekta i za projektovanje svih zgrada, objekata, pomoćnih radova i vanjskih radova unutar linije eksproprijacije u skladu sa dogovorom obje strane i za nadzor Kineske strane nad izgradnjom Projekta.

Podaci kontakt osobe CREEC-a su sljedeći:

Kontakt osoba:	Zhou Shumeng
Adresa:	A6 Building 10 Floor, CREC Industrial Park, Tianhui, Jinniu District, Chengdu.
E-pošta:	741550382@qq.com
Tel:	18911070617
Faks:	028-87692801

2.2.3 Kineska strana će obavijestiti Crnogorsku stranu odmah nakon izbora glavnog izvođača Kineske strane (u daljnjem tekstu: "**Kineski glavni izvođač**"). Kineski glavni izvođač odgovoran je za izgradnju u skladu sa projektnom dokumentacijom dogovorenom između obje strane i u skladu sa važećim propisima, procedurama i standardima koji su na snazi u Crnoj Gori, kao mjestu implementacije Projekta, na način koji će osigurati bezbjednost, potpunost, dugotrajnost i potpunu funkcionalnost Projekta.

Član 3 Prava intelektualne svojine

Prava intelektualne svojine nad projektnom i ostalom dokumentacijom i specifikacijama koja proizlaze iz implementacije ovog ugovora su zajedničko vlasništvo obje ugovorne strane i koristiće se samo za potrebe Projekta i niti jedan dokument ili informacija neće biti dostupni trećoj strani bez prethodne pisane saglasnosti druge ugovorne strane.

Član 4 Mjerodavno pravo

4.1 Na sva pitanja koja se odnose na primjenu ovog ugovora i na implementaciju Projekta primjenjuje se crnogorsko pravo. Shodno tome, svaki nastali spor rješavaće se u skladu s članom 23 ovog ugovora.

4.2 Izuzetno od tačke 4.1 ovog člana, u dijelu koji se odnosi na realizaciju doniranih sredstava Kineske strane (izbor, upravljanje i nadzor nad radom subjekata iz tačke 2.2.2. i 2.2.3.), biće primjenjiv kineski zakon i propisi o donaciji, što znači da u slučaju bilo kakvog spora on može biti riješen u komunikaciji dvije vlade.

4.3 Crnogorska strana kao primalac donacije se obavezuje da predmetna donacija ni na koji način ne može i neće uticati na zakonitost, objektivnost i nepristrasnost državnih organa u odnosu na Kinesku stranu kao Donatora.

Član 5 Naziv Projekta, lokacija i obim posla

5.1 Naziv Projekta: **Projekat rekonstrukcije mosta na rijeci Tari uz podršku Kine**

5.2 Lokacija Projekta: most na rijeci Tari na magistralnom putu M-6, dionica Pljevlja - Đurđevića Tara - Žabljak

5.3 Obim posla: Opis posla je definisan Projektnim zadatkom koji je Prilog ovog ugovora i kao takav čini njegov sastavni dio. Sve stavke koje predstavljaju razlike između pomenutog Projektnog zadatka i Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Narodne Republike Kine o realizaciji projekta rekonstrukcije mosta na rijeci Tari od 26. oktobra 2018. godine i Zapisnika o Studiji izvodljivosti za Projekat rekonstrukcije mosta na rijeci Tari potpisanog 20. decembra 2017. godine iz člana 1 ovog ugovora, biće nadoknađeni od Crnogorske strane.

5.4 Tokom perioda izgradnje, ugovorne strane će se konsultovati o svim značajnim promjenama u pogledu lokacije Projekta, obima radova, propisa, procedura i standarda za projektovanje i građevinske konstrukcije i/ili bilo kakvih značajnih izmjena u Projektu zbog mogućih netačnosti/nepotpunosti projektnih podataka koje je dostavila Crnogorska strana, što će biti potvrđeno u pisanom obliku, a takav dokument će postati obavezujući i sastavni dio ovog ugovora. Ukupni troškovi Projekta i period izgradnje prilagodiće se u skladu s navedenim izmjenama, osiguravajući bezbjednost, potpunost, dugotrajnost i punu funkcionalnost Projekta.

Član 6 Operativni mehanizam

6.1 Aktivnosti vezane za implementaciju predmetnog Projekta moraju se sprovoditi na način koji neće ugroziti načela jednakog postupanja, slobodne konkurencije i nediskriminacije.

6.2 Osoblje Crnogorske strane i Kineske strane će redovno komunicirati putem telefona, faksa ili e-pošte (ne manje od jednom mjesečno) u vezi s pitanjima poštovanja ovog ugovora kako bi se osigurala nesmetana implementacija Projekta. Kineska strana će na mjesečnom nivou dostavljati Crnogorskoj strani izvještaje o napretku radova.

6.3 Nakon službenog datuma početka implementacije Projekta, Crnogorska strana će pomoći Kineskoj strani u rješavanju tehničkih pitanja i drugih pratećih pitanja kako bi se olakšala nesmetana implementacija.

6.4 CREEC će osigurati potreban broj stručnog inženjerskog osoblja za formiranje tima za upravljanje Projektom koji će upravljati Projektom na gradilištu, uspostaviti operativne mehanizme saradnje na gradilištu i održavati mjesečne sastanke s predstavnicima Crnogorske strane na licu mjesta kako bi se osigurala pravovremena komunikacija i rješavanje pitanja vezanih za sprovođenje ovog ugovora.

Član 7 Pravila projektovanja i tehnički standardi

Strane su saglasne da će Projekat usvojiti lokalne tehničke standarde, propise i građevinske specifikacije Crne Gore. Obje strane će razmatrati i donijeti odluku o klasi opterećenja koja se mora postići za učvršćivanje betona nakon naknadne detaljne kontrole i procjene. U slučaju da određeni pokazatelji ne zadovoljavaju lokalne standarde i specifikacije Crne Gore, ugovorne strane će posebno pregovarati i potpisati uslove posebnih standarda za ovaj Projekat prije početka izrade Idejnog projekta.

Član 8 Ispitivanje i projektovanje

8.1 Crnogorska strana će imenovati svoj zastupnički tim za saradnju s CRECC-om na ispitivanju i projektovanju.

8.2 U roku od mjesec dana od početka inženjerske kontrole za projektovanje, da bi zadovoljila potrebe Projekta, Crnogorska strana će osigurati osnovne projektne podatke koji zadovoljavaju potrebe Projekta i odgovorna je za tačnost i pouzdanost podataka.

8.3 Crnogorska strana odgovorna je za izradu Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu za izgradnju Projekta. Tokom izvođenja radova Izvođač radova mora osigurati primjenu mjera koje neće remetiti životnu sredinu i priznate kulturne vrijednosti mosta.

8.4 CREEC će pregledati i ispitati stari most u roku od 2 (dva) mjeseca, dovršiti Glavni projekat rekonstrukcije i dostaviti ga Crnogorskoj strani na razmatranje u roku od 4 (četiri) mjeseca nakon potpisivanja ovog ugovora.

8.5 Kineska strana će sprovesti tendersku proceduru i izvršiti izbor Glavnog izvođača radova u skladu sa Glavnim projektom iz tačke 8.4. ovog ugovora. Glavni izvođač radova mora ispunjavati uslove za obavljanje djelatnosti izgradnje objekata propisane crnogorskim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata Crne Gore, u skladu sa stavom 1 člana 4 ovog ugovora. Crnogorska strana će izvršiti reviziju (pregled tehničke dokumentacije) u roku od 30 (trideset) dana od prijema Glavnog projekta, i izdati saglasnost Kineskoj strani za angažovanje Glavnog izvođača radova nakon implementacije svih sugestija/zahtjeva Revidenta tehničke dokumentacije. Sve takve sugestije/zahtjevi koje može postaviti Revident će biti razmatrane od Strana. Na osnovu pozitivno revidovanog Glavnog projekta (uključujući izradu Elaborata procjene uticaja na životnu sredinu), građevinsku dozvolu će izdati nadležni državni organ za izgradnju. Izvođački projekat izrađuje Glavni izvođač radova na osnovu Glavnog projekta, koji se može djelimično korigovati u razumnoj mjeri. Ako ne postoji načelo korigovanja, on će se koristiti direktno za izgradnju, a u slučaju načela korigovanja, mora se dobiti prethodna saglasnost Crnogorske strane.

8.6 CREEC će izraditi Projekat izvedenog stanja (na crnogorskom, kineskom i engleskom jeziku), označen kao "Projekat izvedenog stanja", uzimajući u obzir korekcije usvojene tokom izgradnje s posebnim tehničkim rješenjima za korekcije i date komentare (ako ih ima). Nakon završetka tehničke revizije i tehničkog prijema Projekta, Kineska strana će dostaviti Crnogorskoj strani Projekat

izvedenog stanja u dva primjerka (na crnogorskom, kineskom i engleskom jeziku). Uz Projekat izvedenog stanja mora biti priložena međudržavna potvrda o primopredaji koju su potpisale Crnogorska strana i Kineska strana.

Član 9 Kineski glavni izvođač

9.1 U skladu s kineskim zakonima i propisima o nabavkama, Kineska strana odabiraće glavnog izvođača putem prikupljanja ponuda ponuđača koji posjeduju tehničke kvalifikacije akreditovane od strane relevantnih kineskih regulatornih tijela i pravovremeno obavijestiti Crnogorsku stranu o takvom odabiru.

9.2 Subjekat iz člana 2.2.2 i subjekat iz člana 2.2.3 moraju ispunjavati uslove za obavljanje djelatnosti propisane crnogorskim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata, u skladu sa stavom 1 člana 4 ovog ugovora.

Član 10 Osoblje

10.1 Osoblje Kineske strane

10.1.1 Kineska strana osiguraće potreban broj članova administrativnog osoblja, inženjersko-tehničkog osoblja i radnika, za organizaciju izgradnje i upravljanja Projektom u Crnoj Gori .

10.1.2 Tokom svog rada u Crnoj Gori, kinesko osoblje imaće pravo na slobodne dane za državne praznike koje su unaprijed najavile crnogorska Vlada i kineska Vlada. U slučaju povreda na radu, nesreća, bolesti ili smrti, Kineska strana odgovorna je za rješavanje svih posljedica, a Crnogorska strana će pružiti potrebnu podršku i pomoć u skladu s važećim propisima, procedurama i standardima.

10.1.3 Kinesko osoblje će se pridržavati važećih crnogorskih zakona i propisa tokom službe u Crnoj Gori. Crnogorska strana će osigurati potrebnu logističku podršku i pomoć za ulazak i izlazak iz zemlje, njihov rad i pribavljanje potrebnih dozvola i odobrenja u skladu sa crnogorskim zakonodavstvom, dok sve pripadajuće naknade i troškove snosi Kineska strana u skladu sa zakonima i propisima Crnogorske strane i tarifama koje utvrđuju nadležni državni organi.

10.2 Osoblje Crnogorske strane

10.2.1 U procesu izvođenja Projekta, Crnogorska strana će osigurati potreban broj osoblja za upravljanje i održavanje koje će dobiti tehnička uputstva i pohađati dodatne obuke u organizaciji Glavnog izvođača Kine kako bi se upoznali s korišćenjem odgovarajuće opreme, zahtjevima za održavanje osnovne opreme i materijalima, načinima zamjene potrošnog materijala, itd., tako da Crnogorska strana može samostalno da rukuje, održava i upravlja Projektom nakon njegovog završetka.

10.2.2 Kineski Glavni izvođač će zaposliti razuman broj lokalnih radnika i ima pravo da izabere i zaposli radnu snagu koja im je na raspolaganju.

10.2.3 Kineski Glavni izvođač će osigurati dodatne obuke za lokalne radnike kako bi ovladali potrebnim vještinama za rad.

Član 11 Pripreme prije početka

11.1 Dozvola za korišćenje zemljišta, primopredaja gradilišta i građevinska dozvola

U roku od 2 (dva) mjeseca po završetku, pozitivnoj reviziji i odobrenju Glavnog projekta, Crnogorska strana će završiti postupak prijave za dozvolu za korišćenje zemljišta i građevinsku dozvolu izdatu od nadležnih vlasti, te osigurati da takav rok ne utiče na napredak Projekta.

11.2 Registracija kineskih preduzeća

Crnogorska strana će pomoći CREEC-u i Kineskom glavnom izvođaču da završe formalnosti za pristup tržištu, kao što je lokalna registracija.

11.3 Ravnanje terena

Crnogorska strana će u roku od 1 (jednog) mjeseca od službenog početka radova dovršiti rušenje ili uklanjanje svih nadzemnih zgrada, objekata, podzemnih cjevovoda i ograda (ako ih ima) unutar linije eksproprijacije. Kineska strana odgovorna je za izvođenje zemljanih radova unutar linije eksproprijacije.

11.4 Snabdijevanje gradilišta vodom i električnom energijom

Crnogorska strana odgovorna je za izgradnju infrastrukture van linije eksproprijacije. Prije početka gradnje, Crnogorska strana odgovorna je za pripremu prolaza za saobraćaj i postavljanje vodovodnih, kanalizacionih, elektroenergetskih i komunikacionih instalacija do mjesta koje su dogovorile obje strane o vlastitom trošku. Za vrijeme izgradnje račune za vodu i struju plaća Kineska stranka.

11.5 Privremeni objekti

U roku od 1 (jednog) mjeseca od uvođenja u posjed na gradilištu, Crnogorska strana će osigurati mjesto na kojem će Kineska strana izgraditi privremene kancelarijske i smještajne objekte i privremene objekte kao što su skladišta za opremu i materijale.

11.6 Pozajmišta i deponije

Crnogorska strana će bez naknade obezbijediti lokacije za pozajmišta i deponije materijala na udaljenosti do 10 kilometara od lokacije Projekta.

Crnogorska strana će bez naknade obezbijediti lokacije za privremeno skladištenje neopasnog građevinskog otpada u skladu sa crnogorskim Zakonom o upravljanju otpadom shodno prvom stavu člana 4 ovog ugovora.

11.7 Regulacija saobraćaja za vrijeme izvođenja radova

Za vrijeme izvođenja radova, a u skladu s Planom organizacije gradilišta, odabrani Kineski glavni izvođač radova izradiće plan regulacije saobraćaja tokom izvođenja radova. Plan regulacije saobraćaja mora odobriti nadležna Crnogorska strana i Crnogorska strana će pomoći na njegovoj realizaciji.

Član 12 Period izgradnje

12.1. Datum početka i period izgradnje Projekta utvrđuju se u dopunskoj dokumentaciji koju potpisuju Crnogorska strana i Kineska strana nakon odabira Kineskog glavnog izvođača.

12.2 Crnogorska strana i Kineska strana mogu pregovarati o novom roku završetka ako dođe do kašnjenja u ispunjavanju obaveza bilo koje strane tokom implementacije Projekta.

Član 13 Porezi, carine i naknade

13.1 U svrhu implementacije Projekta, na sredstva koja su predmet donacije primjenjivaće se izuzeća od plaćanja poreza, carina i naknada važeća u skladu s mjerodavnim pravom iz stava 1 člana 4 ovog ugovora:

(1) Kineski porez na dohodak za vrijeme rada kineskih državljana u Crnoj Gori, u skladu sa Ugovorom između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Narodne Republike Kine o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na porez na dohodak i na imovinu, potpisanim 21. marta 1997. godine.

(2) Carine i poreza na dodatu vrijednost na uvoz građevinskog materijala, opreme i mehanizacije uvezene iz Kine ili treće zemlje za potrebe Projekta, kao i proizvoda za dnevne potrebe, osim akciznih proizvoda, za kinesko osoblje, u skladu s članom 184, stav 1, tačka 1. Carinskog zakona ("Službeni list RCG", br. 7/02, 38/02, 72/02, 21/03, 29/05 i 66/06 i "Službeni list Crne Gore", br. 21/08, 62/13 i 71/17) i članom 28, stav 1, tačka 12, u vezi s članom 25, stav 1, tačka 12 Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list RCG", br. 65/01, 12/02, 38/02, 72/02, 21/03, 76/05 i 04/06 i "Službeni list Crne Gore", br. 16/07, 40/11, 29/13, 09/15, 53/16, 01/17, 50/17 i 46/19).

(3) Porez na dobit u skladu s članom 6, stav 1 Zakona o porezu na dobit pravnih lica Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 65/01, 12/02 i 80/04 i "Službeni list Crne Gore", br. 40/08, 86/09, 14/12, 61/13 i 55/16) i u skladu sa Ugovorom između Savezne vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Narodne Republike Kine o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na porez na dohodak i na imovinu, potpisanim 21. marta 1997. godine.

13.2 Tokom implementacije Projekta, Kineska strana, na sredstva koja su predmet donacije, će podnijeti zahtjev za izuzeće od plaćanja poreza i carina u skladu s mjerodavnim pravom iz stava 1 člana 4 ovog ugovora.

Član 14 Građevinski materijali, oprema, mehanizacija i roba

14.1 Kineska strana odgovorna je za nabavku i kupovinu građevinskog materijala, postrojenja, mašina i opreme za implementaciju Projekta, za upravljanje svojim pomorskim i kopnenim prevozom i za obezbjeđenje osiguranja, uključujući lijekove i zalihe za zaštitu kineskih radnika tokom njihovog rada u Crnoj Gori, od otpremne luke do krajnjeg odredišta na gradilištu u Crnoj Gori, i pokriće sve prateće troškove.

14.2 Crnogorska strana će dostaviti popis poslovnih subjekata koji mogu da pružaju logističke i špeditorske usluge Kineskoj strani od otpremne luke do konačnog odredišta na gradilištu u Crnoj Gori, pri čemu će Kineska strana biti odgovorna za njihov konačni odabir, zaključivanje i realizaciju međusobne saradnje i ugovora o plaćanju.

14.3 Podaci o primaocu uvezenog materijala na Crnogorskoj strani su:

Uprava za saobraćaj Crne Gore:

Adresa: Ul. IV proleterske 19, 81000 Podgorica, Crna Gora

E-mail: upravazasaobracaj@uzs.gov.me

Tel: +382 20 655 095

Faks: +382 20 655 359

Član 15 Obezbjedenje i zaštita

15.1 Kineska strana uspostaviće sistem zaštite na radu u skladu s crnogorskim propisima.

15.2 U slučaju više sile, vanrednih situacija ili drugih situacija koje mogu ugroziti bezbjednost zaposlenih obje strane u Crnoj Gori ili ako se bezbjedonosna situacija pogorša na lokaciji Projekta, Crnogorska strana će pružiti potrebnu pomoć i podršku kako bi osigurala potrebnu zaštitu pri evakuaciji osoblja obje ugovorne strane na sigurno područje.

Član 16 Troškovi implementacije i plaćanje

16.1 Troškovi implementacije

Očekivani troškovi Kineske strane za završetak Projekta u skladu s članom 5 ovog ugovora iznose 55 miliona RMB (kineski juan)¹, što će biti obezbijeđeno kroz bespovratna sredstva predviđena Sporazumima o privrednoj saradnji koje su potpisale vlade NR Kine i Crne Gore dana 13. maja 2017. i 8. maja 2018. godine, a ostatak će se isplatiti kroz novu liniju bespovratne pomoći.

16.2 Konačna ugovorna cijena biće utvrđena dodatnim dokumentom koji će potpisati Crnogorska strana i Kineska strana nakon što Kineska strana odabere Kineskog glavnog izvođača. CREEC će izdati instrukcije za plaćanje gore navedenih troškova preko Kineske razvojne banke sa računa Kineske strane za dodjelu bespovratnih sredstava 2017/1 i 2015/2.

¹ Vrijednost u eurima po kursu (1 € = 7,79310 CNY) na dan 19.12.2019. je 7.057.525,25 €.

16.3 Finansijska sredstva za moguću isplatu obaveza Crnogorske strane koja su dospjela za plaćanje u vezi sa primjenom ovog ugovora i implementacijom Projekta biće obezbijedena u kapitalnom budžetu Crnogorske strane. U onom dijelu u kome postoji potreba za određenim finansijskim izdacima iz kapitalnog budžeta Crnogorske strane, odnosno nabavkama Crnogorske strane obavezna je primjena crnogorskih propisa o javnim nabavkama.

16.4 Nakon potpisivanja Ugovora, ugovorena cijena može se korigovati uz obostranu saglasnost u slučaju nastupanja bilo koje od sljedećih okolnosti:

- (1) Opis posla izmijenjen je i dopunjen u svrhu člana 5 ovog ugovora i na zahtjev Crnogorske strane;
- (2) Troškovi implementacije povećali su se zbog izmjena i dopuna Ugovora u skladu s članom 17 ovog ugovora;
- (3) Privremeni prekid Ugovora u skladu s članom 17 ovog ugovora imao je za posljedicu finansijske gubitke.

16.5 Rokovi plaćanja

16.5.1 Rokovi plaćanja su sljedeći:

(1) U roku od 30 dana od datuma stupanja na snagu ovog ugovora, biće isplaćeno 60% od procijenjenog troška od 55 miliona RMB (kineski juan), tj. 33 miliona RMB, od čega će se 19,06 RMB (kineski juan) isplatiti prema stavci bespovratne pomoći, kako je predviđeno Sporazumom o privredno-tehničkoj saradnji, koji su potpisale vlade NR Kine i Crne Gore dana 13. maja 2017. godine, dok će se 13,94 RMB (kineski juan) isplatiti prema stavci bespovratne pomoći definisanoj Sporazumom o privredno-tehničkoj saradnji, koji su vlade NR Kine i Crne Gore potpisale dana 8. maja 2018. godine.

(2) U roku od 30 dana od datuma početka Projekta, Crnogorska strana i Kineska strana potpisaće dopunski dokument o određivanju cijene Ugovora i načinu izvršenja, i izvršiće se preostala isplata nakon umanjenja iznosa iz tačke 16.4.1(1).

(3) Po završetku realizacije ovog ugovora, Kineska strana će izdati dokument kojim potvrđuje konačnu vrijednost izvedenih radova po ovom ugovoru, odnosno konačnu vrijednost Projekta, a što je finansirano iz bespovratnih sredstava doniranih od Kineske strane.

Član 17 Izmjene i dopune, privremeni prekid i raskid

17.1 U slučaju nastupanja bilo koje od sljedećih okolnosti, obje strane mogu da izmijene i dopune uslove ovog ugovora putem pregovora i da o tome potpišu aneks Ugovora:

1) Faktori više sile (to se odnosi na uticaje na Projekat koji su uzrokovani nepredvidivim, nepremostivim i neizbježnim objektivnim okolnostima, koje uglavnom uključuju, ali nisu ograničene na: prirodne katastrofe kao što su poplave, tajfuni, uragani, zemljotresi i vulkanske erupcije;

vanredne situacije kao što su građanski rat, nered i građanski nemiri u Crnoj Gori navedeni u nastavku) koji utiču na implementaciju Projekta i izvršenje Ugovora.

(2) Politički i diplomatski faktori (to se odnosi na uticaje na implementaciju Projekta uzrokovane promjenama u političkoj diplomatiji ili usklađivanju politike, koje uglavnom uključuju, ali nisu ograničene na: ratove između naroda i ratove koji uključuju nuklearnu energiju; oduzimanje i svrgavanje legitimnih crnogorskih vlasti, izmjene i dopune zakona i propisa, ili izmjene i dopune politika koje se odnose na implementaciju Projekta), što može imati uticaja na implementaciju Projekta i izvršenje Ugovora.

(3) Crnogorska strana i Kineska strana pregovaraju o promjeni gradilišta i glavnog građevinskog materijala koji su navedeni u razmjeni nota za odobrenje Projekta i Ugovoru.

(4) Crnogorska strana i Kineska strana pregovaraju o svim promjenama koje utiču na izvršenje Ugovora kako bi se osigurala bezbjednost, cjelovitost, dugotrajnost i puna funkcionalnost Projekta.

17.2 Sve izmjene i dopune perioda realizacije Projekta i ugovoreni troškovi uzrokovani okolnostima navedenim u članu 11 ovog Ugovora posebno će biti uređeni dodatnim dokumentom koji potpišu obje strane nakon međusobnih konsultacija i nakon prethodno pribavljenog mišljenja Nadzornog organa, a takav dokument postaje obavezujući i sastavni dio ovog ugovora.

17.3 U slučaju nastupanja bilo koje od sljedećih okolnosti, Ugovor može biti raskinut nakon konsultacija strana i uz saglasnost strana potvrđenoj u pisanoj formi:

- (1) Ugovor se ne može privremeno implementirati zbog više sile,
- (2) Ugovor se ne može privremeno implementirati zbog političkih i diplomatskih razloga,
- (3) Ugovor se ne može privremeno implementirati zbog propusta bilo koje od ugovornih strana,
- (4) Ostale okolnosti pod kojim obje strane privremeno ne mogu da implementiraju Ugovor.

17.4 Nakon potencijalnog privremenog prekida Ugovora, Crnogorska strana i Kineska strana održavaće kvalitet završenog dijela Projekta kako bi spriječili dalje gubitke. Kada se ispune uslovi i za nastavak implementacije ovog ugovora, implementacija Ugovora može se nastaviti u skladu sa dogovorom između strana putem konsultacija i pisanim putem, uz obavezno prethodno obezbijedenje pisanog izjašnjenja Nadzornog organa. Svako korigovanje perioda za implementaciju Projekta i ugovorene cijene uzrokovano obustavom radova posebno će se regulisati dodatnim dokumentom koji potpisuju obje strane nakon međusobnih konsultacija, uz obavezno prethodno obezbijedenje pisanog izjašnjenja Nadzornog organa iz tačke 18.1, a takav dokument postaje obavezujući i sastavni dio ovog ugovora.

17.4.1 U slučaju bilo koje od sljedećih okolnosti, Ugovor može biti raskinut u skladu sa dogovorom između strana putem konsultacija, uz obavezno prethodno obezbijedenje pisanog izjašnjenja Nadzornog organa, i potvrđenim u pisanoj formi:

- (1) Ugovor se ne može dalje implementirati ili se njegova svrha ne može postići zbog faktora više sile;

(2) Ugovor se više ne može implementirati ili se njegova svrha ne može postići zbog političkih i diplomatskih razloga;

(3) Ugovor se ne može dalje implementirati ili se njegova svrha ne može postići zbog značajnog neispunjavanja obaveza bilo koje od strana;

(4) Sve druge okolnosti pod kojim se ne može postići svrha Ugovora.

17.4.2 Nakon raskida Ugovora, sve obaveze koje još nisu izvršene u skladu s Ugovorom prestaju. U odnosu na sve obaveze iz Ugovora, Crnogorska strana i Kineska stranka pregovaraće o potvrđivanju korektivnih mjera i isplati projektne cijene iz člana 16 ovog ugovora.

Član 18 Tehnički prijem, primopredaja i garancija kvaliteta

18.1 Crnogorska strana će imenovati Revidenta tehničke dokumentacije, Nadzorni organ nad izvođenjem radova i Komisiju za tehnički prijem, u skladu sa mjerodavnim pravom iz stava 1 člana 4 ovog ugovora.

Nadzorni organ nad izvođenjem radova iz stava 1 ovog člana će biti sastavljen od lokalnih stručnjaka odgovarajućih kvalifikacija i njegov obim posla će obuhvatiti posebno: kontrolu izvođenja radova prema revidovanom Glavnom projektu, Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata i posebnim propisima; kontrolu usklađenosti radova; provjeru kvaliteta izvođenja radova; kontrolu kvaliteta materijala, instalacija i uređaja koji se ugrađuju; provjeru da li materijali, instalacije i uređaji koji se ugrađuju imaju propisanu dokumentaciju neophodnu za njihovo stavljanje u upotrebu; redovno praćenje dinamike izvođenja radova i poštovanje ugovorenih rokova; kontrolu primjene mjera koje je naložio Izvođaču radova da preduzme u cilju otklanjanja nedostataka pri izvođenju radova; kontrolu radova koji se nakon zatvaranja, odnosno pokrivanja ne mogu kontrolisati; kontrolu primjene mjera za zaštitu životne sredine; definisanje faza za koje je neophodno sačiniti izvještaj; davanje tehnoloških i organizacionih uputstava Izvođaču radova i rješavanje drugih pitanja u vezi građenja objekta; saradnju sa projektantom radi obezbjeđenja detalja za nesmetano izvođenje radova i rješavanje drugih pitanja u vezi građenja objekta.

18.2 Prije početka implementacije Projekta, u skladu s mjerodavnim pravom iz stava 1 člana 4 ovog ugovora, Kineska strana zaključiće osiguranje od profesionalne odgovornosti koje mora pokriti rizik odgovornosti za štetu nanесenu licima, štetu nanесenu objektima i finansijski gubitak.

18.3 Tehnički prijem - U roku od 1 (jednog) mjeseca nakon završetka Projekta, osoblje Kineskog preduzeća za upravljanje Projektom i Crnogorska strana imenovaće Tim za tehnički prijem koji će izvršiti tehnički prijem u skladu sa zahtjevom projektne dokumentacije.

18.4 U postupku tehničkog prijema, u slučaju da izgrađeni objekti ne ispunjavaju zahtjeve projektne dokumentacije, Kineski glavni izvođač mora da preduzme potrebne sanacione mjere kako bi ispunio te zahtjeve, o trošku Kineske strane.

18.5 U slučaju da tehnički prijem radova nije organizovan u roku od 2 (dva) mjeseca nakon završetka Projekta iz razloga koji su pripisani Crnogorskoj strani, Kineska strana će smatrati da je Crnogorska strana tehnički primila Projekat.

18.6 U roku od 10 (deset) dana od tehničkog prijema Projekta, Crnogorska strana i Kineska strana potpisaoće potvrdu o primopredaji i Projekat će se zvanično predati Crnogorskoj strani.

18.7 Kineska strana odgovorna je za izradu potpunog i tačnog plana održavanja Projekta (na crnogorskom, kineskom i engleskom jeziku), koji će biti dio tehničkog prijema Projekta koji sprovode obje strane. Priručnik za održavanje objekta (na crnogorskom, kineskom i engleskom jeziku), koji je prihvaćen kao prihvatljiv, mora biti priložen uz potvrdu o primopredaji za obje strane. Izuzimajući probleme u pogledu kvaliteta koji su posljedica nepravilnog korišćenja od strane Crnogorske strane, Kineska strana preuzima odgovornost da garantuje odsustvo kvarova tokom razumnog vijeka trajanja Projekta.

18.8 U roku od 2 (dvije) godine od tehničkog prijema Projekta, Kineska strana će imati visokokvalitetni tim za održavanje i osiguranje kvaliteta stacioniran na lokaciji kako bi se osiguralo da se nedostaci mogu otkloniti i popravke pravovremeno izvršiti u slučaju problema u pogledu kvaliteta u garantnom roku za otklanjanje nedostataka i snosiće troškove otklanjanja nedostataka.

18.9 Crnogorska strana će se strogo pridržavati odredbi o ograničenju kapaciteta i brzine koje su potvrđene projektnom dokumentacijom i relevantnim odredbama o održavanju i upravljanju saobraćajem tokom izvođenja radova (relevantni objekti će biti uključeni u plan održavanja objekata). U slučaju problema s kvalitetom koji proizilaze iz neprimjerenog korišćenja od Crnogorske strane, Kineska strana će biti oslobođena bilo kakve odgovornosti.

Član 19 Znakovi podrške Kine

19.1 Nakon konsultacija između Crnogorske strane i Kineske strane, biće usvojeni i obezbijeđeni amblemi i znakovi Kineske podrške tokom implementacije Projekta. Plan za konkretnu upotrebu i distribuciju prikazan je na sljedeći način:

- (1) Istaknuti položaj privremenih objekata i gradilišta;
- (2) Radne uniforme i kacige za glavno rukovodeće osoblje projektnog tima CREEC-a, tim za upravljanje projektom na terenu kineskog preduzeća, i kineske i lokalne radnike;
- (3) Istaknuti položaj velikih građevinskih mašina i transportne opreme u projektnom timu Kineskog glavnog izvođača radova;
- (4) Svečanost otvaranja i zatvaranja, svečanosti primopredaje, važne faze i posjete visokih funkcionera Crne Gore i NR Kine druge važne aktivnosti, znakovi, bilbordi, transparenti, brošure i zastave na svečanosti;
- (5) Istaknuti položaj glavnih zgrada;
- (6) Naslovna stranica s relevantnim podacima.

19.2 Kineski glavni izvođač odgovoran je za sprovođenje gore navedenog i za postavljanje znakova podrške Kine.

Član 20 Javnost Projekta

Dvije ugovorne strane postaviće znak podrške Kine na međusobno dogovorenoj lokaciji i osigurati potreban i adekvatan publicitet putem medija i drugih promotivnih kanala tokom implementacije Projekta i nakon njegovog završetka. Crnogorska strana će koordinirati ovaj proces.

Član 21 Održavanje i upravljanje Projektom

Nakon primopredaje Projekta, Crnogorska strana će biti odgovorna za održavanje i upravljanje Projektom. Ako Crnogorskoj strani bude potrebna tehnička podrška Kineskog glavnog izvođača, obje strane će se konsultovati i potpisati Ugovor o komercijalnoj saradnji, definisati period pružanja usluga, plan za implementaciju i potrebne naknade, načine plaćanja i druge pojedinosti.

Član 22 Propusti i obaveze

22.1 Propusti i obaveze Kineske strane:

- (1) Kineska strana snosiće finansijske gubitke koji proizilaze iz neispunjavanja i kršenja obaveza iz ovog ugovora.
- (2) Crnogorska strana i Kineska strana moraju da dovrše sve radove u skladu s planom koji je ovdje naveden. U slučaju da Kineska strana prouzrokuje bilo kakvo kašnjenje u implementaciji Projekta, Kineska strana snosi sve dodatne troškove izgradnje.

22.2 Propusti i obaveze Crnogorske strane:

- (1) Crnogorska strana snosiće sve finansijske gubitke prouzrokovane kršenjem svojih dužnosti i obaveza iz ovog ugovora.
- (2) U slučaju da bilo koji propust Crnogorske strane utiče na napredak radova Kineske strane i time uzrokuje kašnjenje ili finansijske gubitke Projekta, trajanje Projekta će se u skladu s tim produžiti, a Crnogorska strana će snositi sve dodatne troškove Projekta.
- (3) Kineska strana neće biti odgovorna za bilo kakve operativne greške i propuste, neodgovarajući kvalitet i finansijske gubitke koji proizilaze iz netačnih i/ili nepotpunih osnovnih podataka koje je dostavila Crnogorska strana.

Član 23 Rješavanje sporova

U implementaciji ovog ugovora, svi sporovi koji proizilaze iz implementacije ovog ugovora rješavaće se mirnim putem konsultacijama obje strane, poštujući načelo uzajamnog razumijevanja i izlaženja u

susret. Za sva važna pitanja koja nijesu riješena ili koja nijesu navedena u ovom ugovoru, obje strane zajednički dogovaraju i potpisuju dopunski dokument nakon postignutog konsenzusa, koji postaje obavezujući i sastavni dio ovog ugovora.

Član 24 Prilozi Ugovora

Prilozi Ugovora su sljedeći:

- (1) Urbanističko-tehnički uslovi br. 1055-2740/12 od 18. januara 2018. godine za izradu tehničke dokumentacije za rekonstrukciju, u postojećim ukupnim dimenzijama, mosta na rijeci Tari na regionalnom putu R-4 Pljevlja - Đurđevića Tara - Mojkovac (magistralni put M-6, Pljevlja - Đurđevića Tara - Žabljak), u skladu sa Prostornim planom opštine Pljevlja do 2020. godine i Prostornim urbanističkim planom opštine Žabljak;
- (2) Glavni projekat mosta – Statički proračun, prof. ing. Mijat Trojanović, 1938.-1939. g.;
- (3) Glavni projekat mosta - Planovi, GRO "Mostogradnja" Beograd, 1984. g.;
- (4) Glavni projekat sanacije mosta - Sveska I, GRO "Mostogradnja" Beograd, 1985. g.;
- (5) Glavni projekat sanacije mosta - Sveska II, GRO "Mostogradnja" Beograd, 1987. g.;
- (6) Projektni zadatak;
- (7) Primjer amblema i znakova Kineske podrške.

Član 25 Stupanje na snagu i raskid

Ovaj ugovor stupa na snagu na dan njegovog potpisivanja od strane ovlašćenih predstavnika obje ugovorne strane i ostaje na snazi dok se ne ispune sve obaveze obje ugovorne strane, kako je predviđeno ovim ugovorom.

Član 26 Završne odredbe

26.1 Strane su saglasne da se u odnosu na sva pitanja koje nijesu uređena u ovom ugovoru, primjenjuju odgovarajuće odredbe propisa koji regulišu ovu oblast u skladu sa članom 4 ovog ugovora.

26.2 Svi službeni dokumenti koje Crnogorska strana dostavi Kineskoj strani, kao i svi službeni dokumenti koje Kineska strana dostavi Crnogorskoj strani biće na engleskom jeziku.

26.3 Ugovor je zaključen u 4 (četiri) identična primjerka, svaki na crnogorskom, kineskom, i engleskom jeziku, pri čemu svaka strana zadržava 2 (dva) primjerka. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavna je verzija na engleskom jeziku.

Za Crnogorsku stranu

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Crne Gore

Potpis:

Uprava za saobraćaj Crne Gore

Potpis:

Za Kinesku stranu

**Ministarstvo trgovine Narodne Republike Kine -
Agencija za međunarodnu ekonomsku saradnju**

Potpis:

**GRANT AGREEMENT ON THE CHINA-ASSISTED
PROJECT FOR THE REALIZATION OF THE BRIDGE RENOVATION ON THE RIVER TARA IN
MONTENEGRO**

Signed in Podgorica, on __.__.____.

No: (2019) SHCCWZ No. 4

By and between

The Government of Montenegro, represented by the Ministry of Transport and Maritime Affairs of Montenegro and the Transport Administration of Montenegro

and

The Government of the People's Republic of China, represented by the Ministry of Commerce of the People's Republic of China - Agency for International Economic Cooperation

Pursuant to the Agreement on realization of the Bridge Renovation Project on the Tara River reached between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on 26 October 2018, the Government of the People's Republic of China agrees to assist the Government of Montenegro in the implementation of the Bridge Renovation Project on the Tara River in Montenegro (hereinafter referred to as: the "**Project**"). The Ministry of Transport and Maritime Affairs and the Transport Administration of Montenegro (hereinafter referred to as: the "**Montenegrin Party**") and the Agency for International Economic Cooperation of the Ministry of Commerce of the People's Republic of China (hereinafter referred to as: the "**Chinese Party**") have reached a consensual consensus about the implementation of the Project and hereby sign the Agreement under the terms and conditions set forth below:

Article 1 Legal Basis for Conclusion

The following documents are the basis for concluding the Grant Agreement for the Project implementation:

1.1 Agreement between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on Enhancing Cooperation in Infrastructure Construction of 24 July 2011 and Amendments to this Agreement of 14 February 2014;

1.2 Agreement on Economic and Technical Cooperation between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China of 13 May 2017 and 8 May 2018, respectively;

1.3 Agreement on realization of the Bridge Renovation Project on the Tara River reached between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on 26 October 2018;

1.4 The Record of Feasibility Study for the Bridge Renovation Project on the Tara River, signed on 20 December 2017 between the Parties.

Article 2 Authorities responsible for implementation

2.1 The Montenegrin Party

2.2.1 Authorized by the Montenegrin Government, the Ministry of Transport and Maritime Affairs of Montenegro and the Transport Administration of Montenegro shall fulfill the obligations of the Government of Montenegro as set forth in the Agreement on realization of the Bridge Renovation Project on the Tara River reached between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on 26 October 2018, and assist the Chinese Party in the Project implementation.

Details of the Montenegrin Party's contact person are as follows:

Ministry of Transport and Maritime Affairs of Montenegro:

Contact Person: Mirsad Ibrahimovic
Address: Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Montenegro
E-mail: mirsad.ibrahimovic@msp.gov.me; kabinet@msp.gov.me
Tel: +382 20 234 179
Fax: +382 20 234 331

Transport Administration of Montenegro:

Contact Person: Savo Paraca
Address: St. IV proletarske 19, 81000 Podgorica, Montenegro
E-mail: upravazasaobracaj@uzs.gov.me
Tel: +382 20 655 095
Fax: +382 20 655 359

2.2 The Chinese Party

2.2.1 The Government of the People's Republic of China has appointed the Agency for International Economic Cooperation (AIECO) of the Ministry of Commerce of the People's Republic of China as the Executive Agency responsible for the implementation of the Chinese Party's obligations as provided for in the Agreement on realization of the Bridge Renovation Project on the Tara River reached between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on 26 October 2018, which is solely responsible for the organization of the Project implementation, management and coordination.

Contact details of the Chinese Party are as follows:

Agency for International Economic Cooperation (AIECO)

Ministry of Commerce PR China

Contact person: DU KUN,
Address: Floor 10, Block C Guohai Building, 17 Fuxing Road, Haidian District, Beijing, China
E-mail: yfo@aieco.org
Tel: (8610) 68108064
Fax: (8610) 68108110

2.2.2 The Consortium of the China Railway Eryuan Engineering Group Co. Ltd and CREEC (Chengdu) Consulting and Supervision Co. Ltd (hereinafter referred to as the "**CREEC**") is responsible for research for the Project implementation and for designing all buildings, facilities, auxiliary works and external works within the expropriation line agreed by both Parties and for the Chinese Party's supervision over the construction of the Project.

Details of the CREEC's contact person are as follows:

Contact Person: Mr. Zhou Shumeng
Address: A6 Building 10 Floor, CREC Industrial Park, Tianhui, Jinniu District, Chengdu.
Email: 741550382@qq.com
Tel: 18911070617
Fax: 028-87692801

2.2.3 The Chinese Party shall notify the Montenegrin Party immediately after the selection of the Main Contractor of the Chinese Party (hereinafter referred to as "**the Chinese Main Contractor**"). The Chinese Main Contractor shall be responsible for the construction according to the design documents agreed upon by both Parties and according to applicable regulations, procedures and standards in force in Montenegro, as the place of implementation of the Project, in a manner that will ensure the security, completeness, longevity and full functionality of the Project.

Article 3 Intellectual Property Rights

The intellectual property rights over the design and other documentation and specifications resulting from the implementation of this Agreement shall be the common property of both Parties and shall be used only for the purposes of the Project, and no document or information shall be made available to a third party without prior written consent of the other Contracting Party.

Article 4 Applicable Law

4.1 To all questions relating to the application of this Agreement and to the Project implementation, the Montenegrin law shall be applicable. Any dispute that may arise accordingly shall be settled in accordance with of Article 23 of this Agreement.

4.2 By way of derogation from point 4.1 of this Article, in the part related to the realization of donated funds by the Chinese Party (selection, management and supervision of the work of the entities referred to in items 2.2.2 and 2.2.3), Chinese aid law and regulations shall be applicable, which means that in case of any dispute it can be resolved by the communication of two governments.

4.3 The Montenegrin Party, as the recipient of the donation, undertakes that the donation in question may and shall in no way affect the legality, objectivity and impartiality of the state authorities in relation to the Chinese Party as the Donor.

Article 5 Project Title, Location and Scope of Work

5.1 Project title: **China-assisted project for the bridge renovation on the river Tara in Montenegro**

5.2 Project Location: Tara Bridge on the trunk road M-6, section Pljevlja - Djurdjevica Tara - Zabljak.

5.3 Scope of work: The scope of work is defined by the Terms of Reference which is the Appendix to this Agreement and forms an integral part thereof. All items which present differences between the mentioned Terms of Reference and Agreement on realization of the Bridge Renovation Project on the Tara River reached between the Government of Montenegro and the Government of the People's Republic of China on 26 October 2018 and the Record of Feasibility Study for the Bridge Renovation Project on the Tara River of 20 December 2017 referred to in Article 1 of this Agreement, will be compensated by the Montenegrin Party.

5.4 During the construction period, the Parties will agree through consultations on any significant changes regarding the Project location, scope of works, regulations, procedures and design standards and engineering structure and/or any significant modifications to the Design due to possible inaccuracies/incompleteness of the design data provided by the Montenegrin Party, which will be confirmed in writing and such an act will become binding and an integral part of this Agreement. The total Project costs and construction period will be adjusted in accordance with the aforementioned modifications, ensuring the security, completeness, longevity and full functionality of the Project.

Article 6 Operational Mechanism

6.1 Activities related to the implementation of the Project concerned must be carried out in a manner that will not undermine the principles of equal treatment, free competition and non-discrimination.

6.2 Personnel of the Montenegrin Party and Chinese Party shall regularly communicate by telephone, fax or email (no less than once a month) on the issues of compliance with this Agreement

to ensure the smooth implementation of the Project. The Chinese Party, on a monthly basis, shall submit the progress reports to the Montenegrin Party.

6.3 After the official commencement date of the Project implementation, the Montenegrin Party shall assist the Chinese Party in resolving technical issues and other related issues in order to facilitate an unimpeded implementation.

6.4 The CREEC shall provide the necessary number of professional engineering staff to form a Project Management Team to manage the Project on the construction site, establish operational mechanisms of site cooperation and hold monthly meetings with representatives of the Montenegrin Party on site to provide timely communication and address issues related to implementation of this Agreement.

Article 7 Design Code and Technical Standards

The Parties agree that the Project shall adopt the local technical standards, regulations and construction specifications of Montenegro. The load class to be achieved for the consolidation of concrete shall be considered and decided upon by both Parties after subsequent detailed inspection and evaluation. In the event that certain indicators do not meet the local standards and specifications of Montenegro, the Parties shall specifically negotiate and sign the terms of the specific standards for this Project before the beginning of the preparation of the Preliminary design.

Article 8 Testing and Designing

8.1 The Montenegrin Party shall set up their representative team for cooperation with CRECC on the testing and designing works.

8.2 Within a month since the start of the engineering inspection for design, to meet the needs of the Project, the Montenegrin Party shall provide basic design data that meets the design needs of the Project and shall be responsible for the accuracy and reliability of the data.

8.3 The Montenegro Party shall be responsible for completing the Environmental Impact Assessment for the Project construction. During the execution of the works, the application of measures that shall not disturb the environment and recognized cultural values of the Bridge must be ensured by the Contractor.

8.4 The CREEC shall review and examine the old bridge within 2 (two) months, complete the Main design for renovation and submit it to the Montenegrin Party for review within 4 (four) months after the signing of this Agreement.

8.5 The Chinese Party will conduct the tendering procedure and select the Main Contractor in accordance with the Main design mentioned in paragraph 8.4 of this Agreement. The Main Contractor shall meet the requirements for performing the activities related to the construction of

facilities prescribed by the Montenegrin Law on Spatial Development and Construction of Structures of Montenegro, in accordance with Article 4 paragraph 1 of this Agreement. The Montenegrin Party shall conduct a review (technical documentation review) within thirty (30) days of receiving the Main design and issue a consent to the Chinese Party for procurement of the Main Contractor upon the implementation of all suggestions/requests of the Reviewer of technical documentation. All such major suggestions/requests of the Reviewer will be discussed between the Parties. Based on the positively reviewed Main design (including the preparation of the Environmental Impact Assessment), a building permit shall be issued by the competent state authority for construction. The Construction Drawings shall be developed by the Main Contractor on the basis of the Main design, which may be partially adjusted to a reasonable extent. If there is no adjustment principle, it shall be used directly for construction, and in the case of adjustment principle, prior approval of the Montenegrin Party shall be obtained.

8.6 The CREEC shall prepare an As-Built Design (in Montenegrin, Chinese and English language), marked as the "As-Built Design", taking into account the adjustments adopted during construction with specific technical solutions to adjustments and addressed comments (if any). Upon completion, technical review and acceptance of the Project, the Chinese Party shall submit the As-Built Design prepared in two copies (in Montenegrin, Chinese and English language) to the Montenegrin Party. The As-Built Design must be enclosed with an interstate handover certificate signed by the Montenegrin Party and the Chinese Party.

Article 9 Chinese Main Contractor

9.1 In accordance with Chinese laws and procurement regulations, the Chinese Party shall select the Main Contractor through tenders amongst bidders holding technical qualifications accredited by relevant Chinese regulatory bodies and notify the Montenegrin Party of such selection in a timely manner.

9.2 The entity referred to in Article 2.2.2 and the entity referred to in Article 2.2.3 shall meet the conditions for performing the activities prescribed by the Montenegrin Law on Spatial Development and Construction of Structures, in accordance with Article 4 paragraph 1 of this Agreement.

Article 10 Personnel

10.1 Personnel of the Chinese Party

10.1.1 The Chinese Party shall provide the required number of administrative staff members, engineering technical staff and workers, to organize the construction and management of the Project in Montenegro.

10.1.2 During their work in Montenegro, Chinese staff shall have the right to have days off for national holidays preannounced by the Montenegrin Government and the Chinese Government. In case of occupational injuries, accidents, illness or death, the Chinese Party shall be responsible for

addressing all consequences and the Montenegrin Party shall provide the necessary support and assistance in accordance with applicable regulations, procedures and standards.

10.1.3 Chinese personnel shall comply with applicable Montenegrin laws and regulations during their service in Montenegro. The Montenegrin Party shall provide the necessary logistical support and assistance to enter and leave the country, their work and the provision of necessary permits and approvals in accordance with the Montenegrin legislation, while all the related fees and charges shall be borne by the Chinese Party in accordance with the laws and regulations of the Montenegrin Party and tariffs set by the competent state authorities.

10.2 Personnel of the Montenegrin Party

10.2.1 In the Project development process, the Montenegrin Party shall provide the required number of management and maintenance personnel to obtain technical guidance and take additional training organized by the Chinese Main Contractor and to familiarize themselves with the use of relevant equipment, requirements for maintenance of basic equipment and materials, methods of replacing consumables, etc., so that the Montenegrin Party shall be able to independently operate, maintain and manage the Project upon its completion.

10.2.2 The Chinese Main Contractor shall employ a reasonable number of local workers and shall have the right to select and employ the labor force at their disposal.

10.2.3 The Chinese Main Contractor shall provide additional training for local workers in order to master the necessary skills to work.

Article 11 Preparations Prior to Commencement

11.1 Land Use Permit, Site Handover and Construction Permit

Within 2 (two) months upon the completion, positive review and approval of the Main design, the Montenegrin Party shall complete the application procedures for land use permit and building permit issued by the relevant authorities, and ensure that such period will not impact on the progress to the Project.

11.2 Registration of Chinese companies

The Montenegrin Party shall assist the CREEC and the Chinese Main Contractor to complete formalities for access to the market such as local registration.

11.3 Ground Levelling

The Montenegrin Party shall, within 1 (one) month of the official commencement of the works, complete the demolition or removal of all overhead buildings, facilities, underground pipelines and fences (if any) within the expropriation line. The Chinese Party shall be responsible for carrying out earthmoving work within the expropriation line.

11.4 Water and Electric Power Supply for Construction

The Montenegrin Party shall be responsible for infrastructure development outside the expropriation line. Prior to the start of construction, the Montenegrin Party shall be responsible for preparing the passage for transport, water supply and sewerage, power supply and communication installations to the location agreed by both parties, at their own expense. During construction, water and electricity bills shall be paid by the Chinese Party.

11.5 Temporary Facilities

Within 1 (one) month of their possession of the construction site, the Montenegrin Party shall provide a site where the Chinese Party will build temporary office and accommodation facilities and temporary facilities such as warehouses for equipment and materials.

11.6 Borrow Pits and Landfills

The Montenegrin Party shall provide free of charge sites for Borrow Pits, construction waste disposal and landfills at a distance of up to 10 kilometers from the location of the Project.

The Montenegrin side shall provide free of charge sites for temporary storage of non-hazardous construction waste in accordance with the Montenegrin Law on Waste Management in accordance with Article 4 paragraph 1 of this Agreement.

11.7 Traffic Regulation During the Execution of Works

During the execution of the works, and in accordance with the Construction Site Organization Plan, the selected Chinese Main Contractor shall prepare the Traffic Regulation Plan regulating the traffic during the execution of the works. The Traffic Regulation Plan must be approved by the competent Montenegrin Party, and the Montenegrin Party will assist in its execution.

Article 12 Construction Period

12.1 The commencement date and construction period for the Project development shall be laid down in a supplementary document to be signed by the Montenegrin Party and the Chinese Party after the selection of the Chinese Main Contractor.

12.2 The Montenegrin Party and the Chinese Party may negotiate a new period of completion if there is any delay in the fulfillment of the obligations of either Party during the Project implementation.

Article 13 Taxes, Customs Duties and Fees

13.1 For the Project implementation purposes, the grant funds shall be exempt from paying the applicable taxes, customs duties and fees in accordance with the applicable law referred to in Article 4 paragraph 1 of this Agreement:

(1) China's income tax during the period of work of Chinese nationals in Montenegro, in accordance with the Agreement between the Federal Government of the Federal Republic of Yugoslavia and the

Government of the People's Republic of China on the avoidance of double taxation in respect of income and wealth taxes, signed on 21 March 1997.

(2) Customs duties and Value Added Tax for the import of construction materials, equipment and mechanization imported from China or a third country for the purposes of the Project, as well as for daily necessities, other than excise goods, for Chinese personnel, in accordance with Article 184 paragraph 1 item 1 of the Custom Code ("Official Gazette of the Republic of Montenegro", 7/02, 38/02, 72/02, 21/03, 29/05 and 66/06 and "Official Gazette of Montenegro", 21/08, 62/13 and 71/17) and Article 28 paragraph 1 item 12 in conjunction with Article 25 paragraph 1 item 12 of the Law on Value Added Tax ("Official Gazette of the Republic of Montenegro", 65/01, 12/02, 38/02, 72/02, 21/3, 76/05 and 04/06 and "Official Gazette of Montenegro", 16/07, 40/11, 29/13, 09/15, 53/16, 01/17, 50/17 and 46/19).

(3) Income Tax, in accordance with Article 6 paragraph 1 of the Law on Corporate Income Tax of Montenegro ("Official Gazette of the Republic of Montenegro", 65/01, 12/02 and 80/04, and "Official Gazette of Montenegro", 40/08, 86/09, 14/12, 61/13 and 55/16,) and pursuant to the Agreement between the Federal Government of the Federal Republic of Yugoslavia and the Government of the People's Republic of China on avoiding double taxation in relation to income and wealth taxes, signed on 21 March 1997.

13.2 During the Project implementation, with respect to the grant funds, the Chinese Party shall apply for exemption from taxes and customs duties in accordance with the applicable law referred to in Article 4 paragraph 1 of this Agreement.

Article 14 Construction Materials, Equipment, Mechanization and Commodities

14.1 The Chinese Party shall be responsible for providing and purchasing construction materials, equipment, machinery and equipment for the implementation of the Project, for managing its maritime and land transport and providing insurance, including medicines and supplies for the protection of Chinese workers during their work in Montenegro, from shipment port to final destination at the construction site in Montenegro, and shall bear all the related costs.

14.2 The Montenegrin Party shall provide a list of business entities that are able to provide logistic and freight forwarding services to the Chinese Party from the shipment port to the final destination at the construction site in Montenegro, whereby the Chinese Party shall be responsible for their final selection, conclusion and implementation of their mutual cooperation and payment agreements.

14.3 Details of the consignee of the Montenegrin Party:

Transport Administration of Montenegro:

Address: St. IV proleterske 19, 81000 Podgorica, Montenegro

E-mail: upravazasaobracaj@uzs.gov.me

Tel: +382 20 655 095

Fax: +382 20 655 359

Article 15 Security and Protection

15.1 The Chinese Party shall establish a system of occupational safety and security in accordance with Montenegrin regulations.

15.2 In the case of force majeure, emergency situations or other situations that may threaten the safety of employees of both Parties in Montenegro, or if the security situation deteriorates at the Project site, the Montenegrin Party shall provide the necessary assistance and support in order to provide the necessary protection while evacuating the personnel of both Parties to a safe area.

Article 16 Implementation Costs and Payment

16.1 Implementation Costs

The anticipated costs of the Chinese Party to complete the Project in accordance with Article 5 of this Agreement shall amount to RMB 55 million (Chinese Yuan)¹ to be settled in accordance with the non-refundable aid provided for in the Economic Cooperation Agreements signed by the Governments of Montenegro and PR China on 13 May 2017 and 8 May 2018, respectively, and the remainder shall be paid on the basis of a new item of non-refundable aid.

16.2 The final contract price shall be determined by an additional document to be signed by the Montenegrin Party and the Chinese Party after the Chinese Party has selected the Chinese Main Contractor. The CREEC shall issue instructions for paying the above costs through China Development Bank under the Grant Accounts by the Chinese Party No. 2017/1 and 2015/2.

16.3 The financial resources for the potential payment of the obligations of the Montenegrin Party that are due for payment in connection with the realization of this Agreement and the implementation of the Project will be provided in the capital budget of the Montenegrin Party. Where there is a need for certain financial expenditures from the capital budget of the Montenegrin Party, i.e. procurement of the Montenegrin Party, the application of Montenegrin public procurement regulations shall be mandatory.

16.4 Upon signing the Agreement, the contract price may be adjusted by mutual consent in the event of any of the following circumstances:

- (1) The scope of work has been amended for the purposes of Article 5 of this Agreement and at the request of the Montenegrin Party;
- (2) Implementation costs have increased due to amendments to the Agreement pursuant to Article 17 of this Agreement;
- (3) The suspension of the Agreement pursuant to Article 17 herein has resulted in financial losses.

16.5 Payment deadlines

¹ Value in Euros at the rate (1 € = 7,79310 CNY) on 19/12/2019 is € 7,057,525.25.

16.5.1 Payment deadlines are as follows:

(1) Within 30 days of the date of entry into force of this Agreement, 60% of the estimated cost of RMB 55 million (Chinese Yuan) will be settled, i.e. RMB 33 million, of which RMB 19.06 million (Chinese Yuan) shall be settled under the non-refundable aid item as provided for in the Agreement on Economic and Technical Cooperation signed by the Governments of Montenegro and PR China on 13 May 2017, while RMB 13,94 million (Chinese Yuan) shall be settled under the non-refundable aid item defined by the Agreement on Economic and Technical Cooperation signed by the Governments of Montenegro and PR China on 8 May 2018.

(2) Within 30 days of the Project commencement date, the Montenegrin Party and the Chinese Party shall sign the supplementary document to determinate the Agreement price and settlement mode, and conduct the remaining settlement after deducting the amount in the Article 16.4.1 (1).

(3) Upon completion of this Agreement, the Chinese Party will issue a document confirming the final value of the work performed under this Agreement, i.e. the final value of the Project, financed by non-refundable funds donated by the Chinese Party.

Article 17 Amendments, Suspension and Termination

17.1 In the case of any of the following circumstances, both Parties may amend the terms of this Agreement through negotiation and sign an Appendix to the Agreement about it:

(1) Force Majeure factors (this refers to impacts on the Project that are caused by unpredictable, insurmountable and inevitable objective circumstances, which mostly include but are not limited to: natural disasters such as floods, typhoons, hurricanes, earthquakes and volcanic eruptions; emergency situations such as a civil war, disorder and civil disorder in Montenegro, which are listed below) that affect the implementation of the Project and the performance of the Agreement.

(2) Political and diplomatic factors (this refers to the impacts on the implementation of the Project caused by changes in political diplomacy or policy alignment, which mainly include but are not limited to: wars between nations and wars involving nuclear energy; confiscation and expropriation of legitimate Montenegrin authorities; amendments to laws and regulations; or adaptation of policies related to the Project implementation) that may have an impact on the implementation of the Project and the performance of the Agreement.

(3) The Montenegrin Party and the Chinese Party are negotiating a change of the construction site and the main building material that are listed in the Exchange of Notes for the Project approval and the Agreement.

(4) The Montenegrin Party and the Chinese Party shall negotiate any changes affecting the performance of the Agreement in order to ensure the security, completeness, longevity and full functionality of the Project.

17.2 Any amendments to the Project development period and contracted costs caused by the circumstances set out in Article 11 herein shall be specifically regulated by a supplementary

document signed by both Parties after mutual consultations and after obtaining the opinion of the Supervision Authority, and such document shall become binding and an integral part of this Agreement.

17.3 In the event of any of the following circumstances, the Agreement may be terminated upon consultations of the Parties and with the agreement of the Parties confirmed in writing:

- (1) The Agreement may not be implemented temporarily due to force majeure factors.
- (2) The Agreement may not be implemented temporarily due to political and diplomatic reasons.
- (3) The Agreement may not be implemented temporarily due to the omission by any of the Parties.
- (4) Other circumstances under which both Parties are temporarily unable to implement the Agreement.

17.4 Following the potential temporary suspension of the Agreement, the Montenegrin Party and the Chinese Party shall maintain the quality of the completed part of the Project to prevent further losses. Once the conditions for continuing the implementation of this Agreement are met, the implementation of the Agreement may continue as agreed between the Parties through consultations and in writing, with the obligatory prior writing statement of the Supervision Authority. Any adjustment to the Project development period and the contracted prices caused by the suspension of works shall be specifically regulated by a supplementary document signed by both Parties after mutual consultations, with the obligatory prior writing statement of the Supervision Authority from the point 18.1 and such document shall become binding and an integral part of this Agreement.

17.4.1 In the case of any of the following circumstances, the Agreement may be terminated as agreed between the Parties through consultations, with the obligatory prior writing statement of the Supervision Authority and verified in writing:

- (1) The Agreement may not be implemented further or its purpose may not be achieved due to force majeure factors;
- (2) The Agreement may no longer be implemented or its purpose may not be achieved due to political and diplomatic reasons;
- (3) The Agreement may not be further implemented or its purpose may not be achieved because of the significant failure to fulfill the obligations of any of the Parties;
- (4) Any other circumstance under which the purpose of the Agreement may not be achieved.

17.4.2 Upon termination of the Agreement, any commitments that have not yet been executed in accordance with the Agreement shall be terminated. With respect to all commitments under the Agreement, the Montenegrin Party and the Chinese Party shall negotiate the confirmation of corrective measures and the payment of the Project price as referred to in Article 16 herein.

Article 18 Technical Inspection, Handover and Quality Warranty

18.1 The Montenegrin Party shall undertake to appoint a Reviewer of Design Documentation, Supervision Authority over the performance of works, and the Technical Acceptance Panel, in accordance with the applicable law referred in Article 4 paragraph 1 of this Agreement.

The Supervision Authority over the performance of works set out in paragraph 1 of this Article will consist of local experts with appropriate qualifications and its scope of work shall include, in particular: control of execution of works as per the reviewed Main Design, the Law on Spatial Development and Construction of Structures and separate regulations; control of compliance of works; control of quality of works execution; control of quality of materials, installations and devices which are built in; verification if the materials, installations and devices which are built in have the prescribed documents necessary for putting them into service; regular monitoring of the pace of execution of works and adherence to contracted time limits; control of undertaking of measures ordered to the Contractor in order to eliminate deficiencies in the execution of works; control of works which cannot be controlled after closing or covering; control of undertaking of environmental protection measures; identifying stages for which a report needs to be developed; providing technological and organizational instructions to the Contractor and resolving other matters with regard to the structure building; cooperation with the design engineer in order to ensure details for unimpeded execution of works and resolving other issues with regard to the structure building.

18.2 In accordance with the applicable law from Article 4 paragraph 1 of this Agreement, the Chinese Main Contractor shall conclude a professional liability insurance that must cover the risk of liability for damage caused to persons, damage to the premises and financial loss before starting the Project implementation.

18.3 Technical acceptance - Within 1 (one) month upon completion of the Project, personnel of the Chinese Project Management Enterprise and the Montenegro Party shall form an acceptance team to carry out the technical acceptance in accordance with the design requirement.

18.4 In the process of technical inspection, in case the constructed facilities fail to meet the design requirements, the Chinese Main Contractor shall take the necessary remedial measures to meet these demands, at the expense of the Chinese Party.

18.5 In the event that the technical acceptance of the works is not organized within 2 (two) months after the completion of the Project for reasons attributed to the Montenegrin Party, the Chinese Party shall consider that the Project has been technically accepted by the Montenegrin Party.

18.6 Within 10 (ten) days of the date of the technical acceptance of the Project, the Montenegrin Party and the Chinese Party shall sign a handover certificate and the Project shall be officially handed over to the Montenegrin Party.

18.7 The Chinese Party shall be responsible for preparing a complete and accurate Project Maintenance Plan (in the Montenegrin, Chinese, and English languages), which will be part of the technical acceptance of the Project conducted by both Parties. The Facility Maintenance Manual (in the Montenegrin, Chinese and English languages), which is accepted as eligible, shall be enclosed to

the handover certificate for both Parties. Except for the quality issues that result from improper use by the Montenegrin Party, the Chinese Party shall assume the responsibility to guarantee the absence of malfunctions during the reasonable lifespan of the Project.

18.8 Within 2 (two) years of the technical acceptance of the Project, the Chinese Party shall keep a high-quality maintenance and quality assurance team to be stationed at the site to ensure that deficiencies can be remedied and timely restoration can be made in case of quality issues within the warranty period for removing the deficiencies, and shall bear the costs of eliminating the deficiencies.

18.9 The Montenegrin Party shall strictly comply with the capacity and speed restriction provisions that have been confirmed in the design documentation and the relevant provisions on maintenance and traffic management during the execution of works (relevant facilities shall be included in the Facility Maintenance Plan). In the case of quality problems arising from improper use by the Montenegrin Party, the Chinese Party shall be relieved of any responsibility.

Article 19 Signs of China's Assistance

19.1 After consultations between the Montenegrin Party and the Chinese Party, the emblems and signs of China's assistance shall be adopted and provided during the Project implementation. The scheme for specific use and distribution is shown in the following way:

- (1) Prominent position of temporary facilities and the construction site;
- (2) Work uniforms and helmets for the chief management staff of the CREEC's Project Team, the Chinese Company's on-site Project Management Team, and both Chinese and local workers;
- (3) Prominent position of large construction machinery and transportation equipment in the Project Team of the Chinese Main Contractor;
- (4) Opening ceremony and closing ceremony, ceremony of handing over, important stages and visits to the site by senior Montenegrin and Chinese officials and other important activities; signs, billboards, banners, brochures and flags at the ceremony;
- (5) Prominent position of the main buildings;
- (6) Cover page with relevant data.

19.2 The Chinese Main Contractor shall be responsible for implementing the foregoing and for setting up the signs of China's assistance.

Article 20 Publicity of the Project

The two Parties shall set up the sign of China's support at a mutually agreed location and ensure the necessary and adequate publicity through media and other promotion channels during the Project implementation and after its completion. The Montenegrin Party shall co-ordinate this process.

Article 21 Project Maintenance and Management

After the Project handover, the Montenegrin Party shall be responsible for the maintenance and management of the Project. Should the Montenegrin Party require any technical support of the Chinese Main Contractor, both Parties shall consult and sign a commercial co-operation agreement, defining the service period, the implementation plan and the necessary fees, payment methods and other details.

Article 22 Failures and Obligations

22.1 Failures and obligations of the Chinese Party:

(1) The Chinese Party shall bear financial losses arising from default and breach of obligations under this Agreement.

(2) The Montenegrin Party and the Chinese Party shall complete all the works according to the plan as stated herein. In case any delay in the Project implementation is caused by the Chinese Party, the Chinese Party shall bear any additional building costs.

22.2 Failures and obligations of the Montenegrin Party:

(1) The Montenegrin Party shall incur any financial losses caused by the breach of their responsibilities and obligations under this Agreement.

(2) In the event that any failure by the Montenegrin Party affects the progress of works of the Chinese Party and thus causes delays or financial losses of the Project, the duration of the Project shall accordingly be rescheduled, and the Montenegrin Party shall bear any additional costs of the Project.

(3) The Chinese Party shall not be liable for any operational errors and omissions, inadequate quality and financial losses stemming from the inaccuracy and/or incompleteness of the basic information provided by the Montenegrin Party.

Article 23 Dispute Resolution

In the implementation of this Agreement, any disputes arising out of the implementation of this Agreement, shall be settled amicably through consultations of both Parties following the principle of mutual understanding and accommodation. For any significant issues to be addressed that are not specified or considered in this Agreement, both Parties shall jointly agree and sign a supplementary document upon the consensus reached, which shall become binding and an integral part of this Agreement.

Article 24 Annexes to the Agreement

Annexes to this Agreement are as follows:

- (1) The Urban and Technical Conditions No. 1055-2740/12 dated 18 January 2018 for the preparation of technical documentation for Renovation, in the existing overall dimensions, of the bridge on the river Tara on the regional road R-4 Pljevlja - Djurdjevica Tara - Mojkovac (main road M-6, Pljevlja - Djurdjevica Tara - Zabljak), in accordance with the Spatial Plan of the Municipality of Pljevlja by 2020, and the Spatial Urban Plan of the Municipality of Zabljak;
- (2) Main Design of the Bridge - Structural Analysis, Prof. Eng. Mijat Trojanovic, 1938-1939;
- (3) Main Design of the Bridge - Plans, GRO "Mostogradnja" Belgrade, 1984;
- (4) Main Design of the Bridge rehabilitation - Volumes I, GRO "Mostogradnja" Belgrade, 1985;
- (5) Main Design of the Bridge rehabilitation - Volumes II, GRO "Mostogradnja" Belgrade, 1987;
- (6) Terms of Reference;
- (7) Chinese assistance emblems and signs sample.

Article 25 Entry into Force and Termination

This Agreement shall enter into force on the day of signature by authorized representatives of both Parties and shall remain in force until all obligations of both Parties have been fulfilled, as provided for herein.

Article 26 Final Provisions

26.1 The Parties agree that, with respect to any matter not governed by this Agreement, the relevant provisions of the regulations governing this field in accordance with Article 4 of this Agreement shall apply.

26.2 All official documents submitted by the Montenegrin Party to the Chinese Party, as well all official documents submitted by Chinese Party to the Montenegrin Party shall be in the English language.

26.3 The Agreement is executed in 4 (four) identical counterparts, each in the Montenegrin, Chinese, and English languages, where each Party shall retain 2 (two) counterparts. In case of any ambiguity, the English version shall prevail.

For the Montenegrin Party

For the Chinese Party

**Ministry of Transport and Maritime Affairs of
Montenegro**

**Ministry of Commerce of China - Agency for
International Economic Cooperation**

Signature:

Signature:

Montenegro Transport Administration

Signature:

援黑山塔拉河大桥维修项目 实施协议

(2019)商合促成外字第 4 号

签定于波德戈里察，____.____.____.

黑方：黑山共和国交通与海事部和黑山交通管理局

中方：中华人民共和国商务部，国际经济合作事务局

根据黑山共和国政府和中华人民共和国政府 2018 年 10 月 26 日达成的塔拉河大桥维修项目换文，中国政府同意帮助黑山政府实施黑山塔拉河大桥维修项目（以下简称本项目）。中华人民共和国商务部国际经济合作事务局（以下简称中方代表）与黑山共和国交通与海事部和黑山交通管理局（以下简称黑方）分别代表双方，就援黑山塔拉河大桥维修项目实施有关具体事宜达成一致意见，现签订本实施协议，条文如下：

第一条 协议依据

以下文档作为本项目实施协议的依据：

1.1 黑、中两国政府于 2011 年 7 月 24 日达成的增强基础设施建设合作协议及 2014 年 2 月 14 日该协议修正案。

1.2 黑、中两国政府分别于 2017 年 5 月 13 日和 2018 年 5 月 8 日签署的经济技术合作协定。

1.3 黑、中两国政府于 2018 年 10 月 26 日签订的关于塔拉河大桥维修项目换文。

1.4 2017 年 12 月 20 日中黑双方签订的《援黑山塔拉河大桥修复项目可行性研究现场考察会谈纪要》。

第二条 负责实施的机构

2.1 黑方

2.1.1 黑山共和国交通与海事部和黑山交通管理局受黑山政府委托，履行黑中两国政府 2018 年 10 月 26 日签订的关于塔拉河大桥维修项目换文的相关义务，负责协助中方组织本项目实施。

黑方联系人及联系方式如下：

黑山共和国交通与海事部

联系人: Mirsad Ibrahimovic

地址: Rimski trg 46, 81000 Podgorica, Montenegro

邮箱: mirsad.ibrahimovic@misp.gov.me; kabinet@misp.gov.me

电话: +382 20 234 179

传真: +382 20 234 331

黑山交通管理局

联系人: Savo Paraca

地址: St. IV proletarske 19, 81000 Podgorica, Montenegro

邮箱: upravazasaobracaj@uzs.gov.me

电话: +382 20 655 095

传真: +382 20 655 359

2.2 中方

2.2.1 受中华人民共和国政府委托，商务部国际经济合作事务局作为本项目执行人，履行中、黑两国政府 2018 年 10 月 26 日签订的关于塔拉河大桥维修项目换文规定的相关义务，全权负责本项目的组织实施和协调管理。

中方联系方式具体如下：

中华人民共和国商务部国际经济合作事务局

地址：中国北京市海淀区复兴路 17 号国海大厦 C 座 10 层

联系人：杜琨 先生

Email：yfo@aieco.org

电话：(8610)68108063

传真：(8610)68108110

2.2.2 中铁二院工程集团有限责任公司和中铁二院（成都）咨询监理有限责任公司联合体（以下简称中方项目管理企业）负责双方同意的项目建设用地红线范围内所有建筑物、构筑物、配套工程的研究和设计工作，并对施工全过程进行中方的监督管理。

中方项目管理企业联系人及联系方式如下：

联系人：周淑猛 先生

地址：成都市金牛区天回镇中铁产业园 A6 号楼 10 层

Email：741550382@qq.com

电话：18911070617

传真：028-87692801

2.2.3 中方选定工程总承包企业（以下简称中方工程总承包企业）后，将及时向黑方通报。中方工程总承包企业负责根据双方确定的图纸和黑方相关规定、程序和标准进行施工，项目的实施应遵循安全、完整、耐久及功能完善的原则。

第三条 知识产权

因实施本协议而产生的设计图纸、说明书及其他文件的知识产权属于中、黑双方共同所有，仅供本项目使用。未经协议一方事先书面同意，协议另一方不得将任何文件或信息提供给第三方。

第四条 适用法律

4.1 黑方法律将适用于本项目实施。如有任何争议，应根据本协议第二十三条解决。

4.2 作为本条第 4.1 款的例外，中方援外法律法规应适用于与中方实施

捐赠资金有关的部分 (如 2.2.2 及 2.2.3 项中涉及相关单位的选择 , 以及管理和监督) , 如有争议 , 可通过双方政府协商解决。

4.3 作为项目受援方 , 黑方承诺上述援助不会、不应以任何形式影响中方政府作为援助方的合法性、客观性和公正性。

第五条 项目名称、场址和建设内容

5.1 项目名称 : 援黑山塔拉河大桥维修项目。

5.2 项目地点 : 公路干线 M-6 上的塔拉河大桥 , 普列夫利亚、莫伊科瓦茨、扎布里亚克段。

5.3 建设内容 : 具体工程范围将在作为本协议附件的 Terms of Reference (TOR) 中规定 , 并作为不可分割的一部分。TOR 中与第一款所述黑、中两国政府 2018 年 10 月 26 日签订的塔拉河大桥维修项目换文及 2017 年 12 月 20 日签订的可研会谈纪要的所有差异内容将由黑方进行补偿。

5.4 在施工过程中 , 凡涉及项目地点、工作范围、规章制度、施工程序、设计标准、工程结构及/或因黑方提供的设计资料不准确/不完整引起的任何设计的重大修改 , 均需经中、黑双方协商同意并书面确认 , 并作为本协议的组成部分。如发生上述重大修改 , 可相应调整项目工程总价和工期 , 以确保项目安全、完整、可长期使用并且功能齐备。

第六条 工作机制

6.1 在开展与本项目实施有关的活动时 , 不得违背公平对待、自由竞争和无歧视的原则。

6.2 黑、中双方工作人员应定期通过电话、传真或电子邮件等方式 (每月不少于一次) , 及时沟通本协议的执行事宜 , 推动项目顺利实施。中方每月应向黑方提供项目进度报告。

6.3 本项目正式开工后 , 黑方应协助中方解决技术及其他相关问题 , 确

保推动项目顺利实施。

6.4 中方项目管理企业派遣必要数量的专业工程人员组成项目管理组，对项目进行施工现场管理，并与黑方工地代表建立现场工作机制和月度例会制度，及时沟通本协议的执行事宜。

第七条 设计规范和技术标准

中、黑双方同意，本项目采用黑山技术标准及设计、规章制度及施工规范。具体加固要达到的荷载等级在后续详细的检测和评估之后由双方共同讨论决定。若某些指标无法满足黑山当地标准和规范，则双方需在准备初步设计之前另行商定并签署针对本项目的专用标准条款。

第八条 检测、设计

8.1 黑方应组建代表团队配合中方项目管理企业开展检测和设计工作。

8.2 为满足项目需求，在设计检测工程开始后 1 个月内，黑方应提供满足本项目设计需要的基础资料，并对其准确性和可靠性负责。

8.3 黑方负责项目建设的环境影响评估。在工程实施过程中，承包商必须采取适当措施保护环境和大桥的文化价值。

8.4 中方项目管理企业在本协议签署后 2 个月内完成检测；在 4 个月内完成施工图设计,并提交给黑方审查。

8.5 中方将根据本协议 8.4 款中所述的主设计通过招标程序选择总承包企业。总承包商应按照本协议第 4 条第 1 款的规定，进行与《黑山空间发展与结构建筑法》黑方自收到施工图设计之日起 30 天内对其进行审核（技术文件审查），中方针对技术文件审查中提出的所有建议/要求完成修改后，黑方将出具同意函以便中方采购总承包企业。对于黑方审查提出的所有建议/要求，中、黑双方应讨论协商解决。黑山主管部门将根据积极审查过的施工图设计(包括环境影响评估结论)文件和评审报告(技术审查)下发施工许可手续以便施工。总承包商应依据主设计编制施工详图，可在合理的范围内

进行局部调整。如无原则性调整，将直接用于施工，如有原则性调整，应事先取得黑方的批准。

8.6 中方管理企业应结合实际的施工方案以及相关技术调整（如有），编制项目竣工图（黑山文、中文、英文），并加盖“竣工图”图章。项目竣工验收后，中方应向黑方提交项目竣工图一式两份（黑山文、中文、英文）。竣工图应作为黑、中双方签署的政府间交接证书的附件。

第九条 中方工程总承包企业

9.1 中方将依据中国政府采购法律法规，在具备中国相关行政主管部门颁发的技术资质的企业范围内通过招标选定工程总承包企业，并及时将招标结果告知黑方。

9.2 第 2.2.2 条所指的实体和第 2.2.3 条所指的实体应根据本协议第 4 条第 1 款，满足《黑山空间发展和结构建造法》规定的执行活动条件。

第十条 人员

10.1 中方人员

10.1.1 中方将派遣必要数量的管理人员、工程技术人员和工人赴黑山组织项目施工和管理。

10.1.2 中方人员在黑山工作期间，享有黑、中两国政府规定的节假日。如发生工伤、意外伤亡及疾病死亡等事故时，善后事宜由中方处理，黑方应根据法定程序和标准提供必要的便利条件和帮助。

10.1.3 中方人员在黑山工作期间，应遵守黑山法律和法令以及黑山政府的规定。黑方应根据黑山法律法规为中方人员提供出入境和工作所需的必要后勤支持和协助，并提供必要的许可和批准。所需费用由中方按黑方法律法规以及相关政府部门规定的标准承担。

10.2 黑方人员

10.2.1 项目建设过程中，黑方应选派必要的管理维护人员，接受中方工程总承包企业的技术指导和岗位培训，熟悉相关设备的操作、主要设备材料的维护保养要求、易损件的更换途径等，使黑方在项目建成后基本具备操作、维护和管理的能力。

10.2.2 中方工程总承包企业将雇佣合理数量的当地工人，具体人员由中方工程总承包企业自主选定。

10.2.3 中方将对雇佣的当地工人进行岗位培训，使其掌握必要的劳动技能。

第十一条 开工准备

11.1 用地许可、场地移交和开工许可

黑方应于施工图设计完成、审查和批准后 2 个月内，办妥用地许可和施工许可手续，以保证项目实施进度。

11.2 中方企业注册

黑方应协助中方项目管理企业和工程总承包企业办理当地注册等市场准入手续。

11.3 场地平整

黑方应于正式开工 1 个月内完成建设用地红线内的地上所有建筑物、设施、地下管线及围栏（如有）的拆除或迁移工作。中方负责建设用地红线内土石方平衡。

11.4 施工用水用电

黑方负责用地红线范围外的基础设施配套建设，在项目开工前，黑方将负责运输道路，给排水、供电及通讯等管线接至双方商定的位置，并承担所需费用。施工期间用水用电费用由中方承担。

11.5 临时设施

黑方应在获得用地许可后 1 个月内，为中方提供场地供中方建设员工办公和生活的临时住房和设备材料仓库等临时设施。

11.6 取土弃土场地

黑方在距离本项目现场 10 公里内免费为中方提供取土场，及建筑垃圾和弃土的场地。

黑方应根据本协议第 4 条第 1 款，根据《黑山废物管理法》免费提供临时存放非危险建筑废物的场所。

11.7 施工期间交通管制

施工过程中，中方选定的工程总承包企业应根据施工现场组织计划制定交通管制计划。交通管理计划必须报黑方主管部门批准，黑方将在实施过程中提供协助。

第十二条 工期

12.1 本项目开工日期和施工工期待中方选定工程总承包企业后黑、中双方另签补充实施协议予以规定。

12.2 在项目实施期间，若协议的任一缔约方未能如期履行其义务而造成延误，黑方和中方可协商拟定一个新的完工期限。

第十三条 捐税、关税和其它费用

13.1 为保障项目实施，黑方应免除赠款的相应税款、关税和本协议第四条第 1 款所述的相关法律规定的其它费用：

(1) 中国国民在黑工作期间的中方所得税(依据南斯拉夫联邦共和国联邦政府和中华人民共和国政府在 1997 年 3 月 21 日签署的关于避免双重征收个人所得税和财产税的协议)。

(2) 从中国或第三国购买的用于本项目实施的建筑材料、设备、机械、及日常生活必需品的关税及增值税。根据“黑山海关法”第 184 条第 1 款第 1 项 (“黑山共和国政府公报”，7/02，38/02，72/02，21/03，29/05，66/06 和“黑山公报”，21/08，62/13，71/17)，和“增值税法”中第 25 条第 1 款第 12 项连同第 28 条第 1 款第 12 项 (“黑山共和国政府公报”，65/01，12/02，38/02，

72/02 ,21/03 ,76/05 和 04/06 和“黑山公报”,16/07 , ,40/11 ,29/13 ,09/15 ,53/16 , 01/17 , 50/17 和 46/19)。

(3)所得税，依据《黑山公司所得税法》第六条第一款 (“黑山共和国官方公报” 65/01,12/02, 80/04 和 “黑山官方公报” 40/08,86/09,14/12,61/13,55/16)和南斯拉夫联邦共和国联邦政府和中华人民共和国在 1997 年 3 月 21 日签订的关于避免双重征税所得税和财产税的协议。

13.2 在项目实施过程中，关于赠款，中方可根据本协议第四条第 1 款所述适用法律申请税收和关税豁免。

第十四条 建筑材料、设备、施工机械和物资

14.1 中方负责采购和提供用于实施本项目所需的建筑材料、设备、物资和施工机械，办理中方人员在黑工作期间所需的药品、防护用品自发运港口至施工现场的海洋和陆地运输、保险等事宜，所需所有费用由中方承担。

14.2 黑方将提供一份物流和货运服务企业名单，提供从装运港到黑山项目实施地点的最终目的地的运输服务，中方可从中选择，签订、履行协议并付款。

14.3 黑方收货人如下：

黑山交通管理局：

地址：St. IV proleterske 19, 81000 Podgorica, Montenegro

邮箱：upravazasaobracaj@uzs.gov.me

电话：+382 20 655 095; 传真：+382 20 655 359

第十五条 安全保卫

15.1 中方应根据黑方法规建立职业安全保障体系。

15.2 如黑山发生不可抗力、突发事件、其他危及双方工作人员安全的

情况，或项目所在地安全形势恶化，黑方应为中方提供必要的安全保护，撤离至安全区域。

第十六条 工程价款及结算

16.1 协议价款

中方完成本协议第 5 条规定的工作内容的费用暂定为 5,500 万元人民币，在黑、中两国政府 2017 年 5 月 13 日和 2018 年 5 月 8 日签署的经济技术合作协定规定的援款项下支付，剩余部分将在新的援款协议项下支付。

16.2 本项目最终协议价款待中方选定工程总承包企业后，由黑、中双方另行签订补充协议最终确定中方管理企业发出指示，通过中国国家开发银行办理结算，并分别记入 2017/1 号和 2015/2 号援助账户。

16.3 为实现本协议规定及项目实施所需要的相关黑方义务所需支付的款项将由黑方财政资金提供。如需要黑方的资本预算中的某些财务支出，即黑方的采购，则黑山公共采购法规的适用是强制性的。

16.4 本协议签署后，发生下列情况之一者，经双方协商一致，可以对工程价款进行调整：

- (1) 根据本协议第 5 条规定及黑方要求，调整建设内容；
- (2) 根据本协议第 17 条规定，变更协议导致实施成本增加；
- (3) 根据本协议第 17 条规定，暂停协议而造成经济损失。

16.5 结算期限

16.5.1 结算期限如下

(1) 本协议生效之日起 30 天内，结算 16.1 款规定的暂定协议价款的 60%，即 3300 万元人民币，其中 1906 万元人民币在黑、中两国政府 2017 年 5 月 13 日签订的经济技术合作协定规定的无偿援助项下支付，1394 万元人民币在黑、中两国政府 2018 年 5 月 8 日签订的经济技术合作协定规定的无偿援助项下支付。

(2) 在本项目正式开工后 30 天内，黑、中方另行签订补充协议，确

定协议价款和结算方式，并结算扣减 16.4.1 (1) 已结算金额后的全部剩余价款。

(3) 本协议执行结束后，中方将书面确认为完成本协议所做工作的最终价款，例如项目总造价、中方提供的无偿援款支出。

第十七条 协议的变更、中止和解除

17.1 出现下列任何情形之一，经双方协商一致，可以变更本协议条件，并由双方就此签订协议附件另行规定：

(1) 因不可抗力因素 (指不可预见、不可克服、不可避免的客观情况对项目造成的影响，主要包括但不限于：洪水、台风、飓风、地震和火山爆发等自然灾害；意外事故例如黑山国内战乱、暴乱、民众骚乱等突发情况，下同) 对本项目实施造成影响，影响本协议执行的。

(2) 因政治外交因素 (指政治外交变动或政策性调整对项目实施造成的影响，主要包括但不限于：国与国战争和涉核战争；黑山合法当局没收、征用；与项目实施相关的法律、法规变动或政策调整等) 对本项目实施造成影响，影响本协议执行的。

(3) 黑、中双方商定变更本项目立项换文和本协议规定的项目建设地点和主要建设材料。

(4) 黑、中双方遵循安全、完整、耐久及功能完善的原则协商一致的影响本协议执行的任何变更。

17.2 因本协议第十一条规定的情形导致的项目实施期限以及引起的合同价款调整，由中、黑双方协商一致并征求监管机构意见后另签补充协议规定，补充协议将作为本协议具有同等效力的不可分割的组成部分。

17.3 出现下列情形之一，经双方协商一致，并经双方书面同意确认后，可以暂时中止协议履行：

(1) 因不可抗力因素，导致本协议暂时无法履行。

(2) 因政治外交原因，导致本协议暂时无法履行。

(3) 双方任何一方出现疏忽情形，导致本协议暂时无法履行。

(4) 其他导致中、黑双方暂时无法履行本协议的情形。

17.4 本协议暂时中止后，黑、中双方将保持本项目已完成部分的质量，以防止损失进一步扩大；待本协议具备履行条件后，经黑、中双方协商一致并经书面确认，监管机构书面同意后，可以继续履行。由此造成的合同价款及实施期限调整，经监管机构事先书面同意后，由中、黑双方协商一致后另签补充合同规定，补充协议将作为本协议具有同等效力的不可分割的组成部分。

17.4.1 出现下列情形之一，经中、黑双方协商一致并经书面确认，监管机构书面同意后，可以解除本协议：

(1) 因不可抗力因素，导致本协议不能继续履行或无法实现本协议目的。

(2) 因政治外交原因，导致本协议不能继续履行或无法实现本协议目的。

(3) 中、黑双方任何一方出现重大违约情形，导致本协议不能继续履行或无法实现本协议目的。

(4) 其他导致本协议目的不能实现的情形。

17.4.2 本协议解除后，本协议尚未履行的义务应当终止；本协议项下所有义务，由黑、中双方协商确定补救措施并对本协议第十六条规定的工程价款进行清算。

第十八条 技术验收、移交和质量保修

18.1 黑方承诺将根据本协议第四条第 1 款所述相关法律指定项目设计文件审查人员、施工监管机构（即 17.4 所述监管机构）和技术验收组。

上述施工监管机构成员将由具备相应资质的黑山专家组成，其工作包括：保证工程按照经审核的主设计、空间发展和结构建造法及单行条例执行；控制工程的合规性，控制工程的执行质量，保证安装于建筑内部的材

料、设备、装置的质量；核实安装于建筑内部的材料、设施设备具有相应的证明文件；定期监督项目进度及遵守合约规定的时限；监督总承包企业在消除施工过程中出现的缺陷中所采取的措施；对隐蔽工程检查验收；监督环保措施的执行；识别根据项目进度提供阶段性报告；向中方总承包企业提供技术及组织指引，解决与建筑结构有关遇到的其他问题；与设计工程师合作，解决与结构建筑相关的其他问题，确保施工顺利进行。

18.2 根据本协议第四条第 1 款所述适用法律，中方工程总承包企业应在项目实施前签订质量缺陷和责任保险，该保险必须涵盖人身伤害、房屋损坏和经济损失等风险。

18.3 竣工验收。工程完工后 1 个月内，由中方管理企业和黑方人员组成验收组，按设计要求进行验收。

18.4 在技术验收过程中，如发生施工设施不符合项目要求的情形，由中方工程总承包企业采取必要补救措施使之达到设计要求，费用由中方承担。

18.5 如因黑方原因，项目完工后 2 个月内 未能组织验收，中方将视为本项目已通过黑方技术验收。

18.6 验收合格后 10 日内，黑、中双方即签署交接证书，项目正式移交黑方。

18.7 中方负责编制完整、准确的项目维护指导手册（黑山文、中文、英文版），并纳入双方竣工验收范围。经验收合格的项目维护指导手册（黑山文、中文、英文版）应作为中、黑两国政府交接证书的附件。除因黑方使用不当导致的质量问题外，中方应对本项目合理使用年限内承担无缺陷质量保证责任。

18.8 本工程验收合格之日起 2 年内，中方将在现场驻留质量保修团队，确保质量保证期内出现质量问题时可及时修复，消除缺陷，并承担保修费用。

18.9 黑方应严格遵守设计认证的通行能力限速、限载规定和运营期间

的养护及交通管理的相关规定（相关内容将纳入维护指导手册）。如因黑方使用不当引起的质量问题，中方免除责任。

第十九条 援外标识

19.1 经黑、中双方协商一致，在该项目实施期间及交付后需使用和设置援外徽章和援外标识，具体使用和设置方案如下：

（1）临时设施、施工工地醒目位置设置。

（2）中方项目管理企业主要管理人员、管理企业现场团队、中国及当地雇佣工人工作制服、安全帽。

（3）大型施工机械、中方工程总承包项目组交通工具醒目位置。

（4）开竣工、交接仪式，及黑、中高层官员参观建设现场等重要活动，仪式现场标志牌、展板、横幅、宣传册及旗帜。

（5）主体建筑的醒目位置。

（6）项目相关材料封面。

19.2 援外标识制作和安装方案由中方工程总承包企业具体负责实施。

第二十条 项目宣传

在双方商定的位置设立中国政府对外援助标识，并在项目实施及建成后通过媒体等渠道进行必要、适度宣传，黑方应予以协调配合。

第二十一条 项目后续运营管理

本项目移交后的维护、管理由黑方全权负责。如黑方需要中方工程总承包企业提供技术支持，黑方应在本项目竣工移交前与中方工程总承包企业就服务期限、实施方案以及所需费用和支付方式及其他细节等进行协商并签订商业合作协议。

第二十二条 违约责任

22.1 中方违约责任:

(1)中方违反本协议规定的职责和义务 ,造成的经济损失由中方承担。

(2)黑、中双方应按照本协议规定的计划 ,按期完成本项目全部工作内容。如因中方原因致使项目拖期完成 ,由此而增加的工程费用由中方负担。

22.2 黑方违约责任:

(1)黑方违反本协议规定的职责和义务 ,造成的经济损失由黑方承担。

(2)如因黑方原因影响中方的工作进度 ,致使项目拖期或造成经济损失时 ,工期应予相应调整 ,所增加的投资由黑方承担。

(3)如果黑方提交的任何基础资料不准确 ,不完整 ,由此造成设计错误、遗漏、质量事故和经济损失时 ,中方不承担责任。

第二十三条 争议解决

本协议实施过程中 ,如双方对如何执行本协议条款发生争议 ,双方应本着友好、互谅、互让的精神协商解决。对较重要的需要记录的未尽事宜 ,双方协商一致后 ,将签订补充协议予以确认 ,补充协议将作为本协议具有同等效力的不可分割的组成部分。

第二十四条 协议附件

本协议附件包括 :

(1) 城市和技术条件编号 1055-2740/12 , 2018 年 1 月 18 日发布 , 根据 2020 年普列夫利亚市空间规划和 Zabljak 市城市空间规划制定 , 用于在现有的整体尺寸上 , 为 R-4 区域公路上塔拉河大桥编制技术修复文件。R-4 区域公路途径普列夫利亚-Djurdjevica Tara-莫伊科瓦茨(另有公路干线 M-6 , 途径普列夫利亚-Djurdjevica Tara-Zabljak);

(2) 《桥梁施工图设计-结构分析》，米亚特·特罗亚诺维奇工程学教授，1938-1939；

(3) 《桥梁施工图设计-计划》，Mostogradnja 公司，贝尔格莱德，1984；

(4) 《桥梁修复施工图设计》，第一卷，Mostogradnja 公司，贝尔格莱德，1985；

(5) 《桥梁修复施工图设计》，第二卷，Mostogradnja 公司，贝尔格莱德，1987；

(6) Terms of Reference；

(7) 援外标识徽章及图样。

第二十五条 合同生效和终止

本协议自中、黑双方代表签字之日起生效，有效期至双方履行完毕协议规定的一切有关义务之日止。

第二十六条 未尽事宜

26.1 中、黑双方同意，本协议未尽事项，参照协议第 4 条有关规定执行。

26.2 黑方向中方提供的一切公文，以及中方向黑方提交的公文均用英文写成。

26.3 本协议于 2019 年 月 日在 签订，中黑英文一式四份，双方各执中英黑文两份，如有歧义，以英文为准。

黑方代表
黑山共和国交通与海事部

中方代表
商务部国际经济合作事务局

黑山共和国交通管理局